

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra podnikohospodářská

Finanční analýza podniku poskytující účetní a daňové semináře

Financial Analysis of a Company Providing Accounting and Tax Seminars

Student:

Petr Kratochvíl

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Andrea Kolková, Ph.D.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Petr Kratochvíl**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku

Téma: **Finanční analýza podniku poskytující účetní a daňové semináře**
Financial Analysis of a Company Providing Accounting and Tax Seminars

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teorie finanční analýzy
 3. Charakteristika vybraného podniku
 4. Finanční analýza podniku
 5. Návrhy a doporučení
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
- KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. Praha: C. H. Beck, 2015. 368 s. ISBN 978-80-7400-538-1.
- RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. vyd. Praha: Grada, 2015. 152 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Andrea Kolková, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

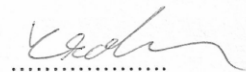
doc. Ing. Jindra Peterková, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci na téma „Finanční analýza podniku poskytující účetní a daňové semináře“ včetně příloh vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 15.5.2020.....

Petr Kratochvíl

Poděkování

Zde bych touto cestou rád poděkoval Ing. Andree Kolkové, Ph.D. za její cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

OBSAH

1 ÚVOD	3
2 TEORIE FINANČNÍ ANALÝZY	4
2.1 Uživatelé finanční analýzy	4
2.1.1 Interní uživatelé	5
2.1.2 Externí uživatelé	5
2.2 Zdroje dat	6
2.2.1 Rozvaha (bilance)	7
2.2.2 Výkaz zisku a ztrát.....	8
2.2.3 Peněžní toky – výkaz cash flow.....	9
2.2.4 Vazby mezi účetními výkazy.....	10
2.2.5 Další zdroje dat pro účely finanční analýzy.....	10
2.3 Metody finanční analýzy.....	12
2.3.1 Horizontální analýza	14
2.3.2 Vertikální analýza	15
2.3.3 Poměrové ukazatele	18
2.3.4 Rentabilita.....	20
2.3.5 Likvidita.....	22
2.3.6 Aktivita	25
2.3.7 Zadluženost.....	26
2.3.8 Bonitní a bankrotní modely	28
3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU	31
4 FINANČNÍ ANALÝZA PODNIKU	32
4.1 Horizontální analýza rozvahy	32
4.2 Vertikální analýza rozvahy	35

4.3	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	38
4.4	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	40
4.5	Analýza poměrových ukazatelů	42
4.5.1	Ukazatele rentability	42
4.5.2	Ukazatelé aktivity	45
4.5.3	Ukazatelé dlouhodobé finanční rovnováhy	47
4.5.4	Ukazatelé platební schopnosti	48
4.6	Bonitní a bankrotní modely.....	50
5	Návrhy a doporučení	52
6	Závěr.....	55
	Seznam použité literatury	56
	Seznam zkratk.....	58
	Seznam příloh.....	60
	Přílohy.....	61

1 ÚVOD

Finanční analýza se kvůli vývoji konkurenčního prostředí stává velice důležitou částí každé firmy, díky které získávají potřebné informace pro úspěšné vedení firmy. Finanční analýza umožňuje zhodnocení finančního zdraví firmy, a dále určit které silné a slabé stránky se v podniku vyskytují. Slouží nejenom jako podklad pro přijímání správných rozhodnutí, ale také jako kontrola dřívějších rozhodnutí ve firmě. Následně by mělo dojít k patřičným opatřením, které mají vést ke zlepšení situace do budoucna. Finanční analýza se provádí na základě dat, které jsou uvedeny v rozvaze, výkazu zisku a ztrát a Cash Flow.

Cílem práce je zhodnocení finanční situace firmy XY za sledovaná období 2014–2018 na základě účetních výkazů, tedy rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Podnik si nepřál zveřejnit jméno, z tohoto důvodu bude pro označení firmy používána zkratka XY.

Bakalářská práce je rozdělena do šesti kapitol, včetně úvodu a závěru. Ve druhé kapitole nazvané Teorie finanční analýzy, jsou vymezeny základní pojmy finanční analýzy, a dále charakterizovány zdroje dat, ze kterých finanční analýza čerpá. Následně jsou uvedeny metody finanční analýzy, mezi které patří horizontální a vertikální analýza a poměrové ukazatele. V závěru této kapitoly jsou charakterizovány bonitní a bankrotní modely.

Následuje charakteristika vybraného podniku, kde se nachází stručný popis činnosti daného podniku.

Čtvrtá kapitola obsahuje hlavní náplň této práce, tedy aplikování metod, které jsou charakterizovány v teoretické části. Následující kapitola obsahuje shrnutí s návrhy a doporučeními pro danou společnost na základě provedené analýzy.

2 TEORIE FINANČNÍ ANALÝZY

Finanční analýza jako nástroj pro hodnocení finančního hospodaření a finančního zdraví je velmi důležitou součástí nejen podnikatelského plánu při rozhodování, zda se daná podnikatelská činnost vyplatí, ale také v průběhu realizace podnikatelské činnosti. Jedná se o hodnocení výkonnosti podniku z různých pohledů a pomáhá znázornit míru úspěšnosti firmy na trhu a srovnat ji s jinými podnikatelskými subjekty.

Cílem teoretické části tohoto textu je vymezení teoretických východisek na základě rešerše odborné literatury a vymezení základních pojmů finanční analýzy. Budou představeny jak finanční výkazy, tak i konkrétní ukazatele a modely pro hodnocení finanční výkonnosti firmy.

Finanční analýza se realizuje s cílem vyhodnocení finančního zdraví podniku, které vyhodnocuje, jak dobrých výsledků hospodaření firma dosahuje, jaký je vývoj peněžních toků a jak je schopna zajišťovat svou dlouhodobou likviditu, která je ovlivněna poměrem cizích a vlastních zdrojů. Finanční zdraví je tedy ovlivňováno především likviditou podniku a rentabilitou podniku v určitém vymezeném stupni naléhavosti. Finanční analýza se pak pro vyhodnocení finančního zdraví realizuje jako:

- **Interní finanční analýza**, která je rozborem hospodaření podniku a při jejím zpracování jsou analytikovi k dispozici veškeré údaje z informačního systému podniku – údaje jak finančního, tak manažerského účetnictví.
- **Externí finanční analýza**, která se provádí ze zveřejňovaných a jiným způsobem veřejně dostupných finančních a účetních informací o podniku a má tedy také omezenou vypovídací schopnost (Kolář & Mrkvička, 2006).

2.1 Uživatelé finanční analýzy

Finanční stav a zdraví firem je důležitou informací jak pro interní pracovníky (především manažery) podniků, tak i pro vybrané externí subjekty, které přicházejí do

kontakty s těmito firmami. Uživatele finanční analýzy tedy můžeme souhrnně rozdělit na interní a externí.

2.1.1 Interní uživatelé

Mezi interní uživatele údajů z finanční analýzy patří především **manažeri**, kteří tato data potřebují pro efektivní finanční řízení firmy. Tito vedoucí pracovníci by měli mít nejlepší přístup k informacím. Tito lidé mají k dispozici veškerá data, jak veřejné, tak i neveřejné informace. Díky tomu, že mají k dispozici komplexní data o všech činnostech i finančních tocích, tak jsou schopni si vytvořit pravdivou představu o hospodaření podniku a výstupy z finanční analýzy efektivně využít při své práci.

K údajům o finančním zdraví má přístup i řada **zaměstnanců**. Údaje o finanční stabilitě jsou však důležitá pro všechny pracovníky s ohledem na to, že chtějí mít určitou jistotu zaměstnání a spolehlivost proplacení mzdy apod.

2.1.2 Externí uživatelé

Investoři mají velký zájem o informace o finanční zdraví, jelikož mají ve firmě vázané své finanční prostředky a je pro ně důležité, aby se zhodnotovali. Jejich cílem je sledovat především údaje o finanční výkonnosti a způsoby vynakládání finančních prostředků na jednotlivé investice.

Dodavatelé a odběratelé (obchodní partneři) také chtějí mít přehled o finančním zdraví svých obchodních partnerů s ohledem na to, aby měli pokryty své závazky, likviditu a celkovou zadluženost. Odběratelé se soustředí na informace o tom, zda má firma dobrou finanční situaci s ohledem na to, aby měli zajištěn dostatečné a včasné dodávky objednaného zboží a výrobků.

Banky a věřitelé sledují výsledky ve finančních výkazech a hodnoty ukazatelů finanční analýzy, aby věděli, jak si firma finančně stojí a jak moc rizikové nebo bezrizikové je případné půjčení finančních prostředků tomuto subjektu.

Finanční výkazy jsou také předmětem zájmu **státu a jeho orgánů**, které se zajímají především o správnost vykázaní daní a informací, které slouží ke kontrole podniků pro různá statistická šetření.

Také **konkurence** má zájem o informace o finančním zdraví svých konkurentů, jelikož se podle toho pak může rozhodovat o své budoucí strategii do budoucna, aby vedle takovéto konkurence uspěla na trhu (Kislíngerová a kol., 2010).

2.2 Zdroje dat

Základem pro finanční analýzy jsou správná a relevantní data, která pramení většinou z výkazů finančního účetnictví, které je součástí **účetní závěrky podniku**. Zdroje dat mohou mít charakter interních informací, kam patří právě uvedené finanční výkazy, ale může se jednat i o externí informace, které ovlivňují zkoumaný podnik zvenku. Jedná se např. o ekonomiku státu, stav růstu nebo poklesu oboru, ve kterém podnikatelský subjekt působí a také údaje o konkurenčních podnicích (Růčková, 2015).

Účetní závěrku upravuje Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Sestavení účetní závěrky se řídí základními zásadami o vedení účetnictví, kterými je vedení správného a úplného účetnictví. Účetní závěrka je veřejným dokumentem, který slouží pro vedení společnosti, obchodní partnery, státní instituce, banky a další subjekty. Povinností podnikatelského subjektu je zveřejňovat správné, úplné a nezpochybnitelné údaje o finanční situaci dané společnosti (Strouhal, 2008).

Základem pro finanční analýzu jsou tedy finanční výkazy, které jsou zpracovávány v rámci vedeného účetnictví. Zejména se jedná o data z finančních výkazů – rozvahy, výkazu zisku a ztráty a výkazu cash flow, případně výkazu o změnách ve vlastním kapitálu a přílohy k účetním výkazům. Pro finanční analýzu mohou být pak používána i data z podnikového informačního systému, která jsou součástí statistických výkazů, vnitřních směrnic nebo mzdových a navazujících předpisů. V některých případech se také může jednat o externí data z tisku, statistických ročenek, obchodního rejstříku nebo údajů prezentovaných na kapitálovém trhu (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.2.1 Rozvaha (bilance)

Rozvaha je základním účetním výkazem, jehož cílem je podání přehledu o celkové finanční situaci podnik. Obsahem rozvahy jsou údaje o stavu majetku (aktivech) k určitému datu v uspořádání údajů podle forem prostředků. Zároveň rozvaha zobrazuje, z jakých zdrojů byla aktiva financována a uvádí výši zdrojů tohoto majetku (pasiva). Pasiva jsou rozdělena do skupin podle původu zdrojů.

Jednotná forma rozvahy umožňuje souhrnné informace o aktivech a pasivech porovnávat v určitých obdobích a realizovat tak statistiky a různé srovnávací analýzy. Rozvaha se sestavuje v plné nebo zkrácené podobě (Kubičková & Jindřichovská, 2015).

Tab. 2.1. Rozvaha

Označení	Položka	Označení	Položka
	AKTIVA CELKEM		PASIVA CELKEM
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A. I.	Základní kapitál
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A. II.	Ážio a kapitálové fondy
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A. III.	Fondy ze zisku
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let
		A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období
C.	Oběžná aktiva	B. + C.	Cizí zdroje
C. I.	Zásoby	B.	Rezervy
C. II.	Pohledávky	C.	Závazky
C. II. 1.	Dlouhodobé pohledávky	C. I.	Dlouhodobé závazky
C. II. 2.	Krátkodobé pohledávky	C. II.	Krátkodobé závazky
C. III.	Krátkodobý finanční majetek		
C. IV.	Peněžní prostředky		
D.	Časové rozlišení aktiv	D.	Časové rozlišení pasiv
D. 1.	Náklady příštích období	D. 1.	Výdaje příštích období
D. 2.	Komplexní náklady příštích období	D. 2.	Výnosy příštích období
D. 3.	Příjmy příštích období		

Zdroj: Vyhláška 500/2002 Sb.

V rozvaze vždy musí být naprosto shodná částka aktiv i pasiv a není možné legálně mít více majetku, na který nebyly využity uvedené zdroje v pasivech. Zároveň také není možné, aby se nějaká část kapitálu někam ztratila a jeho hodnota se z ničeho

nic snížila. Toto se označuje jako základní bilanční princip, kdy aktiva = pasiva (Scholleová, 2017).

2.2.2 Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztráty dává přehled o tvorbě zisku – o nákladech a výnosech daného účetního období. Tento finanční výkaz uvádí údaje vztahující se k určitému období, nikoliv k určitému okamžiku, jako to je u rozvahy. Výkaz zisku a ztráty může být buď horizontální, nebo vertikální. Horizontální výkaz zisku a ztráty uvádí náklady a výnosy odděleně. Vertikální forma výkazu zisku a ztráty k sobě přiřazuje k sobě výnosy a náklady, které se vážou k určité oblasti činností. Výkaz zisku a ztráty je stejně jako u bilance možné sestavovat v plné nebo zkrácené verzi (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

Tab. 2.2. Výkaz zisku a ztrát

Položka
+ Provozní výnosy
- Provozní náklady
(1) = Provozní výsledek hospodaření
+ Finanční výnosy
- Finanční náklady
(2) = Finanční výsledek hospodaření
(3) = (1) + (2) Výsledek hospodaření před zdaněním
- Daň z příjmů
(4) = Výsledek hospodaření po zdanění
(5) = Převod podílů na výsledku hospodaření společníků
(6) = (4) + (5) Výsledek hospodaření za účetní období

Zdroj: Vyhláška 500/2002 Sb.

Scholleová (2017) definuje **výnosy** takto: „*Výnos je peněžní vyjádření výsledků hospodaření podniku – nezáleží na tom, zda byla provedena skutečná peněžní transakce (tj. zda za dodaný výrobek nebo odvedenou službu bylo skutečně zapláceno).*“

Scholleová (2017) definuje **náklady** takto: „*Náklad je peněžním vyjádřením spotřeby podniku – opět bez závislosti na tom, zda skutečně proběhla peněžní transakce.*“

Výsledek hospodaření

Výnosy i náklady se ve výkazu zisku a ztráty rozdělují do dvou hlavních skupin – z provozní činnosti a z finanční činnosti. Do roku 2015 byly pak součástí výkazu zisku a ztráty i náklady a výnosy z mimořádné činnosti, které se objevují v některých starších výkazech.

Provozní činnost zahrnuje takové výnosy a náklady týkající se hlavní činnosti podniku, tedy výnosy z prodeje nakoupených a později prodaných výrobků někoho jiného, výnosy z prodeje vlastních výrobků a služeb nebo prodeje dlouhodobého majetku. Provozní náklady pak jsou takové náklady spotřebované s cílem dosažení zisku. Rozdíl mezi těmito provozními výnosy a náklady pak představuje **provozní výsledek hospodaření**. Do provozních nákladů patří např. nákup zboží, materiálu, platby za energie, osobní náklady a odpisy, které jsou peněžním vyjádřením fyzického opotřebení majetku (Scholleová, 2017).

Finanční výsledek hospodaření je rozdílem finančních výnosů a nákladů, které souvisejí s hospodařením s kapitálem podniku. Nejčastějšími položkami ve finančních nákladech jsou úroky a platby za zapůjčení cizího kapitálu. Do nákladů však nespadá částka vracená subjektu (splátka dluhu), který finance zapůjčil. Z finančních výnosů jsou pak nejčastějšími položkami výnosy z cenných papírů a výnosové úroky.

Výsledek hospodaření za účetní období vznikne jako součet provozního výsledku hospodaření a finančního výsledku hospodaření.

2.2.3 Peněžní toky – výkaz cash flow

Výkaz cash flow zobrazuje příjmy a výdaje peněžních prostředků uskutečněné za účetní období. Rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji je pak výslednou hodnotou cash flow, která je zobrazením přírůstku nebo úbytku peněžních prostředků za účetní období. Přírůstek je dosažen, pokud jsou příjmy vyšší než výdaje – pokud je cash flow kladné. Úbytek finančních prostředků nastává, pokud jsou výdaje vyšší než příjmy, tedy pokud je cash flow záporné. Rozdíl mezi ziskem a cash flow je v tom, že zisk je přírůstek zdrojů vlastního kapitálu dosažený za účetní období, na rozdíl od cash flow, které je přírůstkem, či úbytkem peněžních prostředků za dané účetní období.

Pro hodnocení úspěšnosti podnikatelských aktivit firmy je relevantní použít hodnocení zisku, kdy přírůstek kapitálu je cílem podnikatelské činnosti a úbytek kapitálu v podobě ztráty je nežádoucí. Naopak u cash flow se hodnocení nedá efektivně použít, jelikož cílem podniku není vytvářet kladné cash flow a navyšovat stav finančních prostředků. Naopak by měly být finanční prostředky efektivně investovány, aby zajistily růst kapitálu v současném i budoucím období. Pokud by se měla hodnotit výkonnost firmy na základě výkazu cash flow, tak by se měla spíše hodnotit struktura cash flow, než jeho celkový objem v jednotlivých oblastech. Tato data mohou být cenným podkladem pro plánování financí v dalších obdobích (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

V České republice se výkaz peněžních toků využívá jen krátce. Byl poprvé sestavován v roce 1993 nepřímou metodou, což znamená výpočet založený na úpravě hospodářského výsledku o nepeněžní operace a další transakce. Výkaz cash flow je možné vytvořit ve třech různých kategoriích – pro provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost (Růčková, 2015).

2.2.4 Vazby mezi účetními výkazy

Mezi účetními výkazy existují určité vazby, jelikož se nejedná jen o izolované přehledy o majetku firmy, ale vytvářejí propojenou soustavu. Hlavním centrem finančního účetnictví je rozvaha, a další výkazy jsou z ní odvozené a vypovídají konkrétněji o některých položkách rozvahy. Výkaz zisku a ztráty je detailnějším zobrazením tvorby zisku (ztráty) – položky na straně zdrojů (pasiv) v rozvaze. Výkaz cash flow je konkrétním popisem položky Finanční majetek na straně majetku (aktiv) v rozvaze a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu vypovídá o změnách jednotlivých druhů vlastního kapitálu, ke kterým došlo za dané období. Díky existenci vazeb mezi účetními výkazy je možné je jednoduše zkontrolovat, zda jsou zpracovány správně a všechny vazby odpovídají realitě (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.2.5 Další zdroje dat pro účely finanční analýzy

Pro finanční analýzu mohou být použity i další zdroje informací. Jedná se např. o výroční zprávu, nebo prospekt cenného papíru.

Výroční zpráva vypovídá o hospodářské a finanční situaci společnosti za určitý rok. Jejím cílem je uceleně a komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení daného podniku. Výroční zpráva obsahuje jak finanční, tak nefinanční informace o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni a jsou zásadní pro účel vypracování výroční zprávy, o předpokládaném vývoji účetní jednotky, o aktivitách výzkumu a vývoje, aktivitách v oblasti životního prostředí, aktivitách v zahraničí a další údaje dle zvláštních předpisů a dané povahou výroční zprávy.

Obsah výroční zprávy se zpravidla dělí na následující kapitoly:

1. Základní údaje o společnosti
2. Podnikatelské činnosti
3. Zhodnocení uplynulého období a předpokládaný vývoj
4. Účetní závěrka v celém rozsahu
5. Výsledky hospodaření v daném roce s komentářem
6. Rozdělení hospodářského výsledku
7. Audit účetní závěrky (Kubíčková & Jindřichovská, 2015)

Prospekt cenného papíru je při zpracování finanční analýzy specifickým zdrojem velmi významných informací. Jeho cílem je být průvodní listinou nového cenného papíru uváděného na kapitálový trh a podává informace o emitentovi tohoto papíru tak, aby se investor mohl kvalifikovaně rozhodnout o pořízení cenného papíru. Proto jsou součástí tohoto dokumentu velmi důležitá data a údaje, které se nemohou objevit v účetních výkazech. Prospekt cenného papíru např. závazně obsahuje: organizační strukturu emitenta, jeho postavení na trhu, strategii hospodářské a obchodní politiky, provedené investice v posledních letech, činnosti podle druhů, čtvrtletní hospodářské výsledky, roční závěrky, přijaté bankovní úvěry, zástavní práva a hodnotu pohledávek. Tyto informace jsou velmi zásadní a mohou mít vliv i na prováděnou finanční analýzu (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.3 Metody finanční analýzy

Cílem finanční analýzy je komplexně posoudit finanční situaci podniku (finanční zdraví) a podle toho také zhodnotit situaci podniku do budoucna s cílem zjistit opatření pro zlepšení ekonomické situace firmy do budoucna a její vyšší prosperity. Do finanční analýzy se promítá kvalita výroby, úroveň obchodní a inovační aktivity podniku. Finanční analýza se zpravidla realizuje ve třech na sebe navazujících krocích:

1. Diagnóza základních ukazatelů finanční situace
2. Rozbor příčin zjištěného stavu
3. Identifikace hlavních faktorů nežádoucího vývoje a návrh opatření

Existuje řada metod pro finanční analýzu. Mezi dvě hlavní skupiny metod jsou metody deterministické a metody matematicko-statistické. Mezi **deterministické metody** patří analýza trendů (horizontální analýza), analýza struktury (vertikální analýza), vertikálně-horizontální analýza, poměrová analýza, analýza soustav ukazatelů a citlivostní analýza, která posuzuje nejistotu při analýze finančních výsledků podniků a posouzení vybraných faktorů na výsledné hodnocení.

Dále se používají také **matematicko-statistické metody**, které využívají časových řad a zahrnují do výpočtu statistickou náhodnost dat a slouží ke zhodnocení determinantů a faktorů vývoje k určení závislostí. Mezi matematicko-statistické metody patří regresní analýza, diskriminační analýza, analýza rozptylu a testování statistických hypotéz.

Základem finanční analýzy je **analýza poměrových ukazatelů**. Vedle toho jsou však také používány také absolutní a rozdílové ukazatele. (Dluhošová, 2010) **Absolutní ukazatele** jsou založeny na posuzování jednotlivých položek základních účetních výkazů a jedná se o poměrně omezený přístup, jelikož nevyužívá matematických výpočtů. **Rozdílové ukazatele** se pak vypočítávají jako rozdíl některé položky aktiv s určitou položkou pasiv a své opodstatnění mají především při hodnocení likvidity (Růčková, 2015).

Dalším rozdělením ukazatelů finanční analýzy může být na **extenzivní a intenzivní ukazatele**. Extenzivní ukazatele jsou stavové, rozdílové, tokové a referenční

a jejich cílem je informování o rozsahu či objemu analyzované položky a představují množství určité jednotky.

Intenzivní ukazatele se dále dělí na stejnorodé a nestejnorodé. Jejich cílem je uvádět informaci o tom, jak jsou využívány zdroje. Charakterizují úroveň, s jakou jsou extenzivní ukazatele používány a jak moc a rychle nebo pomalu se mění. Stejnorodé intenzivní ukazatele jsou poměry extenzivních ukazatelů ve stejných jednotkách a nestejnorodé intenzivní ukazatele jsou poměry dvou ukazatelů v různých jednotkách (Růčková, 2015).

Volba správné metody

Při volbě správné metody pro finanční analýzu je důležité dbát na její přiměřenost a metoda by měla být vybrána s ohledem na tyto faktory:

1. Účelnost – zvolená metoda finanční analýzy by měla odpovídat předem stanovenému cíli a výsledky by měly mít hodnotu pro zadavatele. Každá organizace může mít jiné nároky a je možné, že pro různé podniky budou účelnější jiné metody finanční analýzy. Měla by být zvažena vždy rizika, která plynou ze špatně zvolené metody analýzy a interpretace výsledků by měla být s ohledem na to prezentována.
2. Nákladnost – finanční analýza by měla být provedena na profesionální úrovni, což znamená i potřebu vynaložit určité finanční prostředky jako náklady analýzy. I s ohledem na náklady je vhodné mít vždy jasno v tom, co je cílem analýzy, aby byly vynaložené prostředky investovány efektivně a analýza splnila svůj cíl.
3. Spolehlivost – analýza by měla dbát na kvalitu a správnost používaných dat a informací, aby byla zajištěna maximální spolehlivost výsledků provedené finanční analýzy (Růčková, 2015).

2.3.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza vychází z dat, která jsou zveřejňována v účetních výkazech – v rozvaze a výkazu zisku a ztráty, případně může využívat i informací uvedených ve výročních zprávách. Cílem je sledování změn v absolutních hodnotách vykazovaných dat v čase v horizontu 3–10 let, ale také zjišťování relativních změn v procentech. Změny položek se sledují po řádcích, tedy horizontálně, proto se tato analýza nazývá horizontální analýzou absolutních dat.

Tento způsob analyzování rozvahových dat se zpravidla používá k zobrazení vývojových trendů ve struktuře majetku a zdrojů podniku. Grafické zobrazení má pak velkou vypovídací hodnotu o vybraných položkách, kapitálu, nákladech a výnosech podniku v čase je díky své ilustrativní podobě velmi výstižný. Horizontální analýza je nejjednodušší a nejčastěji využívanou metodou při zpracování zpráv o hospodářské situaci firmy a jejím minulém a budoucím vývoji (Sedláček, 2011).

Horizontální analýza, někdy označována jako trendová analýza, je založena na metodách popisné statistiky a využívá je pro popis změna v hromadně se vyskytujících jevech ve dvou a více obdobích. V České republice jsou v účetních výkazech k dispozici pouze údaje za minulý a běžný rok, což je stejné i ve výroční zprávě. V zahraničí však ve výročních zprávách uvádějí firmy i výkazy za delší období, než je 5 let.

Kvalita zpracované horizontální analýzy pak závisí na dostupnosti údajů za více období, a proto je vždy dbát na přípravu dostatku dat pro analýzu a získat data z různých zdrojů a také je předzpracovat – porovnat, sjednotit, upravit a popřípadě i doplnit. Pro posouzení vývoje sledovaných veličin a vyjádření jejich rozsahu změn se používají absolutní ukazatele, procentní ukazatele a indexy (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

Absolutní (rozdílové) ukazatele vývoje

Absolutní (rozdílové) ukazatele vývoje jsou zpracovávány na základě dat, která jsou uvedena ve finančních výkazech a vývoj je zjišťován v rámci řádku rozvahy nebo výsledovky. Vývoj se popisuje formou rozdílu absolutních dat předcházejícího a běžného období (změny).

$$\text{Absolutní ukazatel změny (rozdíl)} = \text{Ukazatel}_{i+1} - \text{Ukazatel}_i \quad (2.1)$$

Rozdíl dle uvedeného vzorce je pak údaj o absolutní změně určité položky ve dvou srovnávaných obdobích. Rozdílové ukazatele vypovídají o vývoji, ale neumožňují srovnání vývoje různých položek. Pro srovnání různých položek je nutné provést převod na společný základ – procentní vyjádření. Vypočtený údaj je pak označován jako Index změny nebo Absolutní změna podle tohoto vzorce, kde i je pořadové číslo období (určitého roku).

$$Index\ změny\ (Absolutní\ změna)\ v\ \% = \frac{Ukazatel_{i+1} - Ukazatel_i}{Ukazatel_i} \times 100 = v\ \% \quad (2.2)$$

Podílové ukazatele vývoje (indexy)

Horizontální analýzu je možné realizovat formou podílu absolutních hodnot ve vybraných obdobích. Zjištěné podíly jsou pak pojmenovány jako indexy, které je možné vyjádřit v % (vynásobením hodnotou 100).

$$Index\ ukazatele = \frac{Ukazatel_{i+n}}{Ukazatel_i} \times 100 = v\ \% , \quad (2.3)$$

kde i je pořadové číslo období. Vypočtený index vypovídá o změně vybrané položky ve sledovaném období oproti výchozímu, tedy uvádí, kolikrát hodnota ve sledovaném období převýšila svou předchozí hodnotu. Pokud je hodnota vyšší, tak bude index větší než jedna. Podílové ukazatele jsou počítány buď řetězové, nebo bazické.

Řetězové indexy jsou takové, které srovnávají období následující oproti předešlému období. Srovnává se tedy např. období 2014/2013, období 2015/2014 apod.

Na rozdíl od řetězových indexů využívají **bazické indexy** pro srovnání jedno období jako základní pro srovnání se všemi ostatními obdobími. Porovnává se tedy např. období 2014/2013, období 2015/2013, období 2016/2013 apod. (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.3.2 Vertikální analýza

Při zpracování vertikální analýzy se hodnotí jednotlivé části majetku a kapitálu, tedy struktura aktiv a pasiv firmy. Z jejich struktury je jasné, jaké je složení hospodářských prostředků potřebných pro výrobní a obchodní aktivity podniku a které

zdroje byly využity. Cílem je tedy zachytit průběžné změny ve struktuře, kdy se neustále dosahuje rovnovážného stavu mezi aktivy a pasivy.

Tato analýza se označuje jako vertikální z toho důvodu, že při hodnocení procentního vyjádření jednotlivých položek se postupuje odshora dolů ve sloupcích, ne v horizontu několika let jako u horizontální analýzy. Základem vertikální analýzy pro procentní vyjádření změn se vezme ve výkazu zisku a ztráty zpravidla velikost tržeb jako 100 % a v rozvaze hodnota celkových aktiv firmy.

Pozitivní vlastností vertikální analýzy je to, že nezávisí na meziroční inflaci a umožňuje srovnatelnost výsledků analýzy z různých let. Je tedy vhodnou metodou pro srovnávání časových vývojových trendů v podniku za více let i v prostoru pro srovnávání více různých firem navzájem. Vertikální analýza vypovídá o základních ekonomických aktivitách v podniku (Sedláček, 2011).

Vertikální analýza je někdy také označována jako strukturální, jelikož právě zkoumá strukturu aktiv a pasiv, především pak velikost jednotlivých položek ve vztahu k jejich celkovému objemu. Vertikální analýza tedy vyčísluje podíl jednotlivých položek na jejich celkovém souhrnu. Tyto podíly pak charakterizují strukturu aktiv a pasiv. Pro vyčíslení podílu se využívá nejčastěji procentní vyjádření, kterého je dosaženo využitím tohoto vzorce:

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i} \times 100, \text{ kde} \quad (2.4)$$

P_i je podíl i -té položky (v %),

B_i je velikost i -té položky,

$\sum B_i$ je souhrn položek

a i je pořadové číslo.

Pokud se provádí **vertikální analýza rozvahy** (balance), tak se používá pro souhrn položek nejčastěji bilanční suma, ke které se pak vztahují jednotlivé analyzované dílčí položky. Položky v rozvaze jsou uspořádány však alespoň dvoustupňově, obsahují tedy dílčí položky, které jsou souhrnem dílčích položek. Tuto analýzu je pak možné podle cíle provádět ve dvou rovinách podle toho, jakou konkrétní položku si vybereme za souhrnnou a budeme k ní vztahovat dílčí položky:

1. Souhrnná položka je bilanční suma (nejčastěji) a podíl jednotlivých položek představuje část této bilanční sumy
2. Souhrnná položka je souhrnem o úroveň výše, tedy bilanční suma je pro položky stálá aktiva a oběžná aktiva, souhrn stálých aktiv pro položky dlouhodobý hmotný, nehmotný a finanční majetek nebo souhrn oběžných aktiv pro položky zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek apod.

Při tvorbě vertikální analýzy výsledovky je volba souhrnných veličin komplikovanější a mnohem méně jednoznačná. Jsou používány následující možnosti:

1. Souhrnnou položkou je při analýze struktury nákladů celkový objem nákladů a pro analýzu výnosů je používán celkový objem výnosů (tyto souhrnné položky mohou být upraveny, např. o mimořádné složky)
2. Souhrnnou položkou je pro kategorii nákladů i výnosů položka tržby za výkony (položka tržby za vlastní výrobky a služby)
3. Souhrnnou položkou je pro kategorii nákladů i výnosů souhrn všech typů tržeb – tržby za zboží, tržby za vlastní výkony, tržby za prodané složky dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a materiálu a tržby z prodeje finančního majetku
4. Souhrnnou položkou je pro obě kategorie celkový souhrn výnosů

Při volbě vhodného způsobu vztažení k souhrnné položce je především cíl, s jakým je analýza prováděna a posouzení souvislosti analyzovaných položek. Při analýze finančních výkazů v určité společnosti je však pak velmi důležité, aby se respektovala vybraná metoda analýzy, aby bylo dosaženo srovnatelných ukazatelů v různých obdobích. Zároveň je vhodné dávat pozor na kontrolní vazby mezi vypočtenými hodnotami. Když se jednotlivé podíly nakonec sečtou, tak by se mělo dojít k souhrnné položce, tedy 100 % této položky, kterou tvoří.

Ukazatelé vertikální analýzy (struktury) jsou využívány také pro charakteristiku vývoje zkoumaných veličin v čase, což postihuje a doplňuje údaje a závěry horizontální analýzy. Číselné analyzování struktury výsledovky se odpoutává od absolutní výše

zkoumaných veličin a zajišťuje další srovnání nejen v různých obdobích, ale také mezi více podniky (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.3.3 Poměrové ukazatele

Analýza poměrových ukazatelů je základem finanční analýzy. Vedle toho jsou však také používány absolutní a rozdílové ukazatele. Analýza s využitím poměrových ukazatelů je nejběžnější metodou pro hodnocení finanční stability a výkonnosti firmy. Někdy je také označována jako jádro finanční analýzy a často je s finanční analýzou ztotožňována. Výhodou této analýzy je především rychlé a jednoduché zpracování spolu s tím, že podává relativně spolehlivé základní informace o tom, kde a proč jsou finanční problémy. Dále je zde možnost použít analýzu pro podniková srovnání a identifikovat silné a slabé stránky. Díky rozboru finančního zdraví s využitím poměrových ukazatelů je možné také definovat cíle budoucího vývoje podniku a pomocí nich hodnotit i důsledky opatření přijatých k řešení rozpoznaných problémů.

Na rozdíl od vertikální a horizontální analýzy absolutních dat ve finančních výkazech, kdy je sledována pouze jedna veličina nebo vývoj jediné položky či podíl jedné položky na celku, tak analýza poměrovými ukazateli se využívá pro vzájemný poměr dvou nebo i několika položek finančních výkazů mezi sebou. Díky tomu umožňuje rozšířit vypovídací schopnost dat obsažených v účetních výkazech, posuzovat další stránky finanční situace a nalézat příčinné souvislosti.

Jsou využívány takové položky, mezi kterými vzniká souvislost až při výpočtu poměrových ukazatelů daná na jedné straně finančně ekonomickým obsahem poměřovaných položek a na druhé straně tím, jaká charakteristika je pro finanční zdraví firmy důležitá. Využití poměrových ukazatelů vychází z charakteristik finančního zdraví a potřebou určitých ukazatelů pro hodnocení tohoto finančního zdraví. Je však vždy důležité zhodnotit, které veličiny jsou relevantní a které charakteristiku ovlivňují a které nikoliv. Zároveň je nutné také vycházet jen z dat, která jsou fakticky většinou podložena pouze finančními výkazy a představují tedy omezený zdroj informací.

Historicky byla využívána řada poměrových ukazatelů, které sloužily při hodnocení finanční situace firem. Zároveň bylo mnoho ukazatelů použito v několika modifikacích. V praxi se však ujal určitý soubor poměrových ukazatelů, které jsou velmi

úzce spojovány s finanční analýzou a které jsou schopny dostatečně hodnotit finanční zdraví firmy na velmi komplexní a funkční úrovni. Vybrané poměrové ukazatele jsou schopny dále podrobněji zajišťovat finanční situaci a odhalit problémové oblasti.

Zároveň je vhodné si uvědomit, že několik vybraných poměrových ukazatelů není schopno nikdy naprosto komplexně popsat finanční zdraví firmy, přestože mohou ukázat jeho hlavní aspekty. Mezi vybrané oblasti, pro jejichž hodnocení se poměrové ukazatele používají, jsou: rentabilita (výnosnost), likvidita (platební schopnost), zadluženost (kapitálová struktura a dluhová schopnost), finanční stabilita (nezávislost), aktivita (podpora pro ostatní ukazatele) a případně také postavení na kapitálovém trhu (charakteristika finanční situace podniku jak je vnímána kapitálovým trhem).

Určitou nevýhodou poměrových ukazatelů je to, že každý z nich jednotlivě může vést k jinému zhodnocení finančního stavu podniku a nejsou schopny samostatně definovat určitý komplexní závěr. Proto se následně začaly vytvářet také ukazatele komplexní, které zahrnují vybrané dílčí poměrové ukazatele a jsou schopny mnohem lépe a souhrnně vyhodnotit finanční situaci firmy – tyto komplexní přístupy byly shrnuty do bonitních a bankrotních modelů.

Poměrové ukazatele je možné rozdělit do několika ucelených oblastí podle různých faktorů. Podle toho, na jakou oblast finanční situace podniku se poměrové ukazatele zaměřují, tak je možné vymezit následující dvě skupiny ukazatelů:

- provozní ukazatele pro hodnocení výkonnosti firmy v souvislosti s mírou použití disponibilních prostředků podniku,
- finanční ukazatele pro hodnocení finančních podmínek hospodaření podniku, tedy sledují závislost na cizích zdrojích a vázanost finančních prostředků pro úhradu nákladů na ně, schopnost uhrazovat závazky, schopnost zhodnocovat vložené prostředky.

Podle zdroje dat pro výpočet poměrových ukazatelů pak členíme poměrové ukazatele do těchto skupin:

- poměrové ukazatele z údajů bilance – např. ukazatele zadluženosti,
- poměrové ukazatele z údajů z výkazu zisku a ztráty – např. rentability,

- poměrové ukazatele vypočtené z údajů z obou výkazů – např. ukazatel rentability vloženého kapitálu,
- poměrové ukazatele vypočtené z údajů z výkazu cash flow a rozvahy – např. ukazatele rentability vloženého kapitálu z CF,
- poměrové ukazatele z údajů z výkazu cash flow a výsledovky – např. podíl provozního CF na tržbách (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.3.4 Rentabilita

Rentabilita je hodnocená charakteristika firem, která vyjadřuje výdělečnou schopnost podniku a míru zhodnocení (případně prodělek) vynaložených prostředků ve formě aktiv, kapitálu či jiných hodnot vyjádřených v peněžních jednotkách.

Základním ukazatelem finanční efektivity podnikových aktivit je nadbytek výnosů nad výdaji (náklady), který by byl v případě kladných hodnot ziskem firmy. Pokud je hodnota záporná, jedná se o ztrátu. Zisk je možné vyčíslit v několika následujících modifikacích:

- EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation) – zisk před úroky, odpisy a zdaněním,
- EBIT (Earnings Before interest and Taxes) – zisk před úroky a zdaněním,
- EBT (Earnings Before Taxes) – zisk před zdaněním,
- EAT (Earnings After Taxes) – zisk po zdanění,
- NOPAT (Net Operating Profit After Taxes) – provozní zisk po zdanění plus úroky,
- EAC (Earnings Available for Common Stockholders) zisk pro akcionáře.

Základem pro měření rentability se stal Du Pontův koncept měření, který je založen na měření inventovaného kapitálu (ROI – Return On Investment). Tento koncept byl zveřejněn v roce 1903 a měří investiční návratnost projektu, která je definována jako poměr mezi výsledným ziskem investice a celkovými vloženými prostředky do dané investice dle vzorce:

$$ROI = \frac{V_e - V_i}{V_i}, \text{ kde} \quad (2.5)$$

V_e představuje hodnotu ekonomických přínosů plynoucích z investice,

V_i představuje hodnotu investovaného kapitálu.

V praxi se vyčísľuje několik typu rentability, mezi nejvýznamnější patří rentabilita aktiv, rentabilita investovaného kapitálu a rentabilita vlastního kapitálu.

Rentabilita aktiv

Rentabilita aktiv označovaná jako ROA – Return On Assets vyjadřuje návratnost vloženého kapitálu, někdy jinak také označovanou jako výdělečnou schopnost firmy (earning power) vloženého kapitálu:

$$ROA = \frac{EBIT}{Aktiva}. \quad (2.6)$$

U rentability aktiv je také možné zjišťovat čistou návratnost – míru zhodnocení vloženého kapitálu po odečtení daní a zaplacení věřitelům. Při výpočtu čisté návratnosti se využije čistý zisk po zdanění zvýšený o vliv daňového štítu (t) podle vzorce:

$$ROA = \frac{Zisk + úroky \times (1-t)}{Aktiva}. \quad (2.7)$$

Rentabilita investovaného kapitálu

Rentabilita investovaného kapitálu označovaná jako ROIC – Return On Invested Capital nebo ROCE – Return On Capital Employed vyjadřuje výnosnost investovaného kapitálu bez ohledu na kapitálovou strukturu. Výpočet se realizuje podle vzorce:

$$ROIC = ROCE = \frac{EBIT \times (1-t)}{Aktiva - krátkodobá pasiva}. \quad (2.8)$$

Výše uvedený vzorec vyjadřuje výnosnost dlouhodobého vlastního a cizího kapitálu investovaného věřiteli.

Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu označovaná ROE – Return On Equity vyjadřuje skutečnou míru zisku, a tedy i míru zhodnocení vlastního kapitálu. Tento poměrový ukazatel vyjadřuje srovnání celkové výkonnosti vlastního kapitálu v porovnání s výnosností celkového, popř. cizího kapitálu. Mimo to je tento ukazatel také vhodný pro porovnání zhodnocení vlastního kapitálu s mírou inflace a úrokovou mírou za půjčený cizí kapitál.

Rentabilita vlastního kapitálu se vypočte podle vzorce:

$$ROE = \frac{\text{Zisk}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.9)$$

Ukazatelé rentability mají velkou vypovídací schopnost o celkovém a vlastním kapitálu, ale mají určité metodické nedostatky. Jedná se především o problém času, rizikovosti a oceňování. Nevýhodou těchto finančních ukazatelů je také jejich omezená schopnost predikce budoucího vývoje (Marinič, 2008).

2.3.5 Likvidita

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky včas, jedná se tedy o její platební schopnost. Základem vyjádření likvidity je vzájemný vztah mezi složkami oběžného (krátkodobého) majetku a krátkodobými závazky. Likvidita tedy vyjadřuje, zda má podnik k určitému okamžiku dostatek peněžních prostředků na úhradu svých splatných závazků. Všechny firmy mají k dispozici určitou hodnotu platebních prostředků v hotovosti, pohledávek nebo např. zásob zboží, které může v krátké době použít k úhradě krátkodobých závazků svým obchodním partnerům, pracovníkům, státu nebo jiným subjektům.

Při řízení likvidity je zásadní, aby měl podnik k určitému datu v odpovídající podobě dostatek peněžních prostředků na úhradu svých závazků. Likvidita se pak zkoumá na několika různých úrovních podle časového období: pohotová likvidita, rychlá likvidita, běžná likvidita, dlouhodobá (střednědobá) likvidita. Základní rozlišení je však na krátkodobou a dlouhodobou likviditu.

Likvidita se hodnotí na třech úrovních, kdy se zjišťuje poměr mezi vybranými majetkovými složkami (v rámci oběžného majetku) a krátkodobými závazky. Třemi základními typy likvidity jsou: pohotová likvidita (likvidita 1. stupně), rychlá likvidita (likvidita 2. stupně) a běžná likvidita (likvidita 3. stupně).

Krátkodobá likvidita

Krátkodobá likvidita je ovlivněna aktuálním stavem a strukturou oběžného majetku a stave a strukturou krátkodobých závazků. Zároveň má na krátkodobou likviditu vliv také nastavení hotovostního oběhu firmy a jeho běžné podnikatelské aktivity a provoz. Krátkodobou likviditu je pak možné ovlivnit na úrovni krátkodobého finančního plánování formou těchto zásahů:

- řízení stavu zásob materiálu, zboží, polotovarů, nedokončené výroby a výrobků tak, aby byly finanční zdroje co nejdříve přeměněny do podoby finančních prostředků,
- řízení pohledávek tak, aby bylo minimalizováno riziko jejich nesplacení a po uplynuté sjednané době splatnosti byly pohledávky přeměněny na peněžní hotovost,
- řízení finanční hotovosti s cílem mít její míru v souladu se strategií podniku tak, aby byla k dispozici hotovost na veškeré požadované závazky i s určitou rezervou,
- řízení krátkodobého financování přiměřenou úrovní obchodních závazků a krátkodobých bankovních úvěrů.

Dlouhodobá (střednědobá) likvidita

Dlouhodobá, někdy také označovaná jako střednědobá, likvidita je citlivá na změny jen v dlouhodobém časovém horizontu, kdy se využívá strategického finančního plánu, který může mít různé oblasti zaměření:

- strategie s cílem expanze, útlumu, stabilizace nebo zachování podnikových aktivit,

- využití dílčích firemních strategií (výrobní, marketingová, finanční apod.),
- analyzování investičních projektů s ohledem na jejich ziskovost.

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita se vypočte podle následujícího vzorce:

$$Pohotová\ likvidita = \frac{Finanční\ majetek}{Krátkodobé\ závazky} \quad (2.10)$$

Poměrový ukazatel pro pohotovou likviditu je poměrem finančního majetku ke krátkodobým závazkům. Tento ukazatel zobrazuje kolik korun likvidního majetku (financí na bankovních účtech a v pokladně, cenin a krátkodobých cenných papírů) připadá na jednu korunu krátkodobých závazků. Pro potřeby podniku je možné pro hodnocení pohotové likvidity do hodnoty krátkodobých závazků zahrnout jen aktuálně splatné závazky (např. se splatností do 30 dní).

Rychlá likvidita

Rychlá likvidita se vypočte podle následujícího vzorce:

$$Rychlá\ likvidita = \frac{Krátkodobé\ pohledávky + finanční\ majetek}{Krátkodobé\ závazky} \quad (2.11)$$

Finanční ukazatel pro rychlou likviditu je poměrem souhrnu krátkodobých pohledávek a finančního majetku ke krátkodobým závazkům. Tento ukazatel vyjadřuje, kolik likvidního majetku připadá na jednu korunu krátkodobých závazků

Běžná likvidita

Běžná likvidita se vypočte podle následujícího vzorce:

$$Běžná\ likvidita = \frac{Krátkodobý\ oběžný\ majetek}{Krátkodobé\ závazky} \quad (2.12)$$

Běžná likvidita zobrazuje poměr oběžného majetku ke krátkodobým závazkům, kdy vyjadřuje, kolik korun krátkodobého likvidního majetku po odpočtu dlouhodobých pohledávek připadá na jednu korunu krátkodobých závazků (Landa, 2007).

2.3.6 Aktivita

Aktivita, jinak řečeno obratovost podniku vyjadřuje řízení aktiv v podniku, jejich skladbu a obnovu, což je jedním ze základních úkolů managementu podniku. Přestože může účetní pohled na aktiva vnímat aktiva jako dobrou věc, jelikož jsou zdrojem ekonomických užitků, tak výhodou je naopak mít co nejméně aktiv, a přitom stále produkovat co nejvyšší zisk. Právě schopnost realizovat vysoké tržby s minimem aktiv vyjadřuje kapitálově intenzivní podnik.

Podnikatelské aktivity využívají aktiv a postupně mění jejich formu, kdy od finančních prostředků, přes dlouhodobý a krátkodobý majetek se opět realizuje prodej za peníze. Každý takovýto koloběh by měl přinášet zisk, a čím vícekrát se realizuje, tím vyšší zisk podnik má.

Velikost oběžných aktiv je ovlivňována řadou faktorů, jako je např. charakter produktů a činnosti, použité technologie, podnikatelská strategie ve vztahu ke konkurenci, odběratelům, fázi hospodářského cyklu apod. Řízení oběžných aktiv je však základním úkolem finančního řízení a je proto využíváno poměrových ukazatelů aktivity (obratovosti) pro zjišťování situace v tomto ohledu.

Poměrové ukazatele aktivity slouží pro hodnocení vázanosti kapitálu v jednotlivých formách aktiv, charakterizují provozní cyklus podniku, efektivnost využívání oběžných a případně i dlouhodobých nebo celkových aktiv. Poměří se většinou některá položka aktiv s údaji o příjmu peněžních prostředků z dokončeného koloběhu přeměny aktiv. Jako nejlepší údaj o ukončeném koloběhu je zvolen údaj o tržbách, který je v účetnictví běžně dostupný, nevyjadřuje však samotný příjem finančních prostředků.

Vázanost aktiv je charakterizována ukazateli obratovosti, které vyjadřují vázanost ve dvou formách: jako **dobu obratu**, kdy je kapitál vázán v určité formě aktiv – počet dní, za které se přemění z podoby nepeněžní na peněžní, a **rychlost obratu** (počet obrátek) – kolikrát se za určitý časový úsek položka obrátí – např. za jeden rok.

Doba obratu

$$Doba\ obratu = \frac{Zvolená\ položka\ aktiv\ (pasiv)}{Tržby\ (výnosy\ za\ období)} \quad (= \text{počet let}). \quad (2.13)$$

Doba obratu vyjadřuje, kolik let bude trvat obrátka dané položky aktiv. Výsledná hodnota může být menší nebo větší než jedna. Pokud je hodnota nižší než tržby, tak hodnota představuje podíl na ročních tržbách.

Rychlost obratu

$$Rychlost\ obratu = \frac{Tržby\ (Výnosy)}{Zvolená\ položka\ aktiv\ (či\ pasiv)} \quad (= \text{počet obrátek}). \quad (2.14)$$

Rychlost obratu vyjadřuje, kolikrát za dané období daná položka svůj koloběh uskutečnila. Výpočet se také může provádět ve dnech (Kubičková & Jindřichovská, 2015).

2.3.7 Zadluženost

Ukazatele zadluženosti vycházejí z pasiv, které dávají do vzájemných vztahů a jsou vyjádřeny v následujících několika podobách: ukazatel věřitelského rizika, koeficient samofinancování, ukazatel finanční páky, ukazatel podílu cizího a vlastního kapitálu, ukazatel míry finanční samostatnosti a míra zadluženosti vlastního kapitálu.

Ukazatel věřitelského rizika

$$Ukazatel\ věřitelského\ rizika = \frac{Cizí\ kapitál}{Celková\ aktiva} \quad (\times 100 = \%). \quad (2.15)$$

Při respektování zlatého bilančního pravidla by měl být podíl 50 %, při podílu vyšším než 50 % je vyšší zadluženost a je pak nižší efektivita finanční páky.

Koeficient samofinancování

$$Koeficient\ samofinancování = \frac{Vlastní\ kapitál}{Celková\ aktiva} \quad (\times 100 = \%). \quad (2.16)$$

Tento ukazatel je jen doplňkový ukazatel vzhledem k tomu, že se již počítá koeficient věřitelského rizika (koeficient věřitelského rizika a koeficient samofinancování = 100 %).

Ukazatel finanční páky

$$Ukazatel\ finanční\ páky = \frac{Celková\ aktiva}{Vlastní\ kapitál} (\times 100 = \%). \quad (2.17)$$

Hodnota ukazatele finanční páky vyjadřuje, kolikrát celkové zdroje převyšují zdroje vlastní a čím je hodnota vyšší, tak tím je vyšší míra zadlužení, tím je tedy také větší finanční páka.

Ukazatel podílu cizího a vlastního kapitálu

$$Ukazatel\ poměru\ cizího\ a\ vlastního\ kapitálu = \frac{Cizí\ kapitál}{Vlastní\ kapitál} (\times 100 = \%). \quad (2.18)$$

Hodnota tohoto ukazatele vyjadřuje, kolik procent cizího kapitálu připadá na jednu jednotku kapitálu vlastního. Je-li hodnota větší než 1, tak je možné říci, že vlastní kapitál by nepostačoval na úhradu dluhů.

Ukazatel míry finanční samostatnosti

$$Míra\ finanční\ samostatnosti = \frac{Vlastní\ kapitál}{Cizí\ kapitál} (\times 100 = \%). \quad (2.19)$$

Hodnoty tohoto ukazatele by měly být kolem 1, ale úroveň je také závislá na typu činnosti firmy. Hodnota ukazatele a její vývoj pak vyžadují hlubší analýzu struktury obou porovnávaných typů kapitálu.

Míra zadluženosti vlastního kapitálu

$$Míra\ zadluženosti\ vlastního\ kapitálu = \frac{Dlouhodobý\ cizí\ kapitál}{Vlastní\ kapitál} (\times 100 = \%). \quad (2.20)$$

Míra zadluženosti vlastního kapitálu vypovídá o zatížení vlastního kapitálu dlouhodobými dluhy. Hodnoty by měly dosahovat maximálně hodnoty 1, pokud budou vyšší, tak zde existuje riziko v případě potřeby nutného splacení veškerých dlouhodobých dluhů (Kubíčková & Jindřichovská, 2015).

2.3.8 Bonitní a bankrotní modely

Bonitní a bankrotní modely slouží k finanční analýze s cílem předpovědi budoucích finančních potíží podniku a ohodnocení stability finanční výkonnosti podniku. Bonitní i bankrotní modely slouží ke stejnému účelu a pracují s výzkumy ekonomických podmínek, které nejsou identické s ekonomickým prostředím v Čechách, a je tedy potřeba s těmito modely pracovat opatrně (Růčková, 2012).

Bonitní modely slouží pro vyjádření toho, jak si stojí podnik na trhu a zda je možné ho označit jako dobrý nebo špatný v určitém odvětví na trhu. V rámci tohoto textu budou vysvětleny jen nejznámější zahraniční indexy – Kralickův rychlý test (Qicktest), Tamariho model a index bonity. Mezi tuzemské bonitní modely pak patří bilanční analýza podle Rudolfa Douchy, Grünwaldův index a model KAMF.

Kralicekův rychlý test

Kralicekův rychlý test zajišťuje velmi rychlý test pro hodnocení podniku a má velmi dobrou vypovídací schopnost. Test je složen ze čtyř rovnic, které zahrnují základní oblasti fungování podniku – stabilitu, rentabilitu, likviditu a výsledek hospodaření. Stabilitu hodnotí první dvě rovnice, výnosnost pak ty další dvě:

$$R_1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva}}, \quad (2.21)$$

$$R_2 = \frac{\text{cizí zdroje – krátkodobý finanční majetek}}{\text{cash flow}}, \quad (2.22)$$

$$R_3 = \frac{\text{cash flow}}{\text{výkony}}, \quad (2.23)$$

$$R_4 = \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}}. \quad (2.24)$$

V Kralicekově testu se hodnotí jednotlivé parametry zvlášť podle stupnice od jedné do pěti a jejich jednotlivé hodnocení podává komplexní pohled o finančním zdraví podniku (Sedláček, 2011).

Tamariho model

Tamariho model je dán šesti samostatnými rovnicemi (ukazateli), kteří hodnotí finanční situaci podniku, konkrétně se zaměřují na její samostatnost, výsledek hospodaření, vázanost vlastního kapitálu a běžnou likviditu. Další tři ukazatele pak řeší provozní činnosti. Vybrané ukazatele Tamariho modelu jsou:

$$T_1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí kapitál}}, \quad (2.25)$$

$$T_2 = \frac{EAT}{\text{celková aktiva}}, \quad (2.26)$$

$$T_3 = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé dluhy}}, \quad (2.27)$$

$$T_4 = \frac{\text{výrobní spotřeba}}{\text{průměrný stav nedokončené výroby}}, \quad (2.28)$$

$$T_5 = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrný stav pohledávek}}, \quad (2.29)$$

$$T_6 = \frac{\text{výrobní spotřeba}}{\text{pracovní kapitál}}. \quad (2.30)$$

Hodnocení se provádí bodovým hodnocením jednotlivých indikátorů, kdy u prvních dvou je maximální hodnocení 25 bodů, u třetího je maximum 20 bodů a zbylé tři indexy mají maximum na 10 bodech. Tyto body se pak sečtou a podle výsledného počtu dosažených bodů se hodnotí bonita podniku. Čím vyšší je dosažené číslo, tím lepší je finanční zdraví podniku (Sedláček, 2011).

Bankrotní modely slouží k informování o tom, zda je v blízké době firma ohrožena bankrotem. Základní myšlenkou těchto modelů je to, že všechny podniky jsou ohroženy bankrotem a nějakou dobu před touto událostí vykazují určité symptomy, které jsou pro bankrot typické. Mezi všeobecně známé signály počátečního bankrotu jsou problémy s běžnou likviditou, výší čistého pracovního kapitálu, nebo s rentabilitou celkového vloženého kapitálu (Růčková, 2015).

Tafflerův model je podobný Altmanovu modelu a existuje v základní a modifikované variantě. Základní varianta obsahuje komplikovanou definici ukazatele X4, který je v modifikované variantě zjednodušen tím, že se místo něho uvede jednoduše poměr mezi tržbami a celkovými aktivy. Pokud je velikost Taflerova modelu (T) větší než 0,3, tak je u těchto podniků malá pravděpodobnost bankrotu. Pokud je T menší než 0,2, tak je podnik označen jako podnik s vysokou pravděpodobností bankrotu. Tafflerův

model má ve své modifikované verzi mezi těmito dvěma hodnotami 0,2-0,3 celkem velkou šedou zónu. U základního modelu je hranice rovna nule a šedá zóna není. Rovnice Tafflerova modelu je:

$$T = 0,53 * X_1 + 0,13 * X_2 + 0,18 * X_3 + 0,16 * X_4, \text{ kde} \quad (2.31)$$

X_1 = EBIT / krátkodobé závazky,

X_2 = oběžná aktiva / cizí kapitál,

X_3 = krátkodobé závazky / celková aktiva,

X_4 = tržby celkem / celková aktiva (Sedláček, 2011).

Z vyšší, tak by podnik neměl být ohrožen. Byla prokázána vysoká úspěšnost predikce na základě tohoto modelu (Imanzadeh a kol., 2011).

Index IN 05 spojující bankrotní a bonitní modly vychází z indexu IN 01, který byl vytvořen v roce 2002. Tento index má velmi dobrou vypovídací schopnost, jelikož byl stanoven na základě českých specifických podmínek. V této novější verzi došlo k úpravě koeficientu pro EBIT/A. Dále výsledné hranice pro index IN 05 byly mírně pozměněny na dolní hranici 0,9 a horní hranici 1,6. Pokud se výsledná hodnota pohybuje pod spodní hranicí s velkou pravděpodobností podnik spěje ke krachu. Pokud se hodnota pohybuje v rozmezí 0,9 – 1,6 podnik s 50 % pravděpodobností spěje ke krachu, ale zároveň se 70 % pravděpodobností bude tvořit hodnotu. V případě, kdy je hodnota vyšší než 1,6 z hlediska finančního zdraví je na tom podnik velice dobře. (Růčková, 2019).

Rovnice indexu IN 05:

$$IN\ 05 = 0,13 * X_1 + 0,04 * X_2 + 3,97 * X_3 + 0,21 * X_4 + 0,09 * X_5, \text{ kde} \quad (2.31)$$

X_1 = aktiva / cizí kapitál,

X_2 = EBIT / nákladové úroky,

X_3 = EBIT / aktiva,

X_4 = tržby / aktiva,

X_5 = oběžná aktiva / krátkodobé závazky + krátkodobý bankovní úvěr.

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU

Firma XY byla založena v roce 2011 a aktivně funguje i na začátku roku 2020. Tato firma byla založena jako společnost s ručením omezeným se základním kapitálem 200 tis. Kč dvěma původními společníky.

Firma XY se především zabývá poskytováním kvalitních daňových a účetních seminářů ve dvou krajských městech v České republice. Jejím cílem je přiblížit klientům aktuální novinky a změny v daných oblastech prostřednictvím zkušených lektorů s dlouholetou praxí v oboru.

Tato firma zprostředkovává informace, které klientům přinesou maximální užitek, a to ve formě aktuálních, srozumitelných a prakticky využitelných informací. Mezi nejčastější semináře patří daň z příjmu, DPH, účetnictví a mzdy. Dále se přizpůsobují požadavkům trhu a nabízí odborné kurzy a školení klientům i v dalších oblastech jako je bezpečnost práce, personalistika, manažerské vzdělání, právní legislativa, finanční řízení apod.

Hlavním předmětem podnikání dle obchodního rejstříku je činnost účetních poradců. Dále poskytuje kompletní vedení účetnictví a daňovou evidenci. Což představuje kompletní zpracování podvojného účetnictví pro právnické i fyzické osoby včetně podání na obchodní rejstřík. Přípravu účetních dokladů pro jednání s bankami a leasingovými společnostmi při jednání o financování podniku. Tvorba daňových přiznání z příjmů, DPH a silniční daně. Kontrola důležitých termínů, aby klient vždy dodržel veškeré lhůty, které stanoví zákon o účetnictví a daňové zákony pro daňové, účetní a finanční výkazy. Dále jako předmět podnikání je uvedena výroba, obchod a služby.

Výkazy firmy XY, ze kterých budou čerpána data pro finanční analýzu jsou uvedeny v přílohách č. 1 a 2. Jedná se o rozvahu firmy XY a výkaz zisku a ztrát.

4 FINANČNÍ ANALÝZA PODNIKU

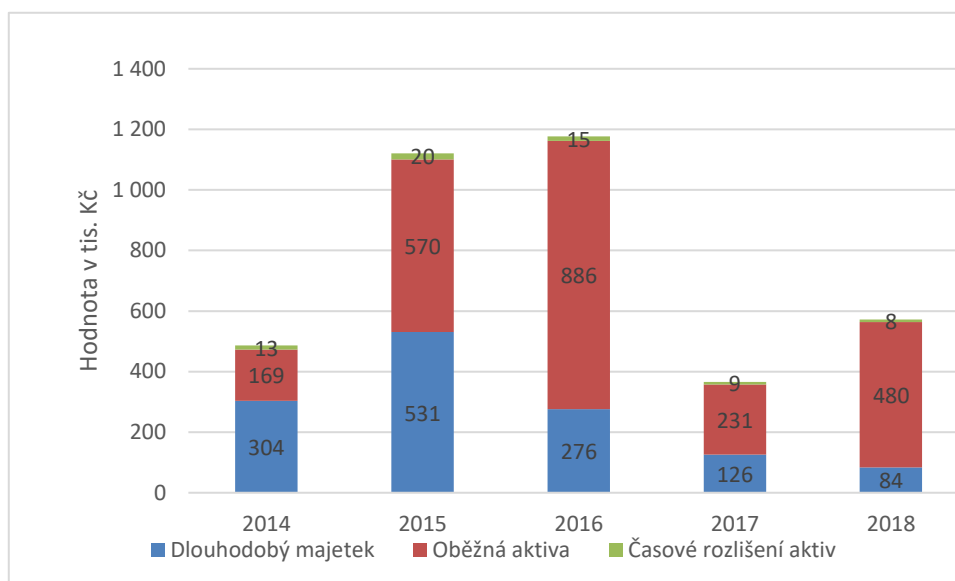
Tato kapitola se zabývá aplikací metod do praxe, které byly charakterizovány v podkapitole 2.3, 2.4. Data jsou brána z rozvahy a výkazu zisku a ztrát z let 2014–2018 firmy XY viz. přílohy č. 1 a 2. Všechny hodnoty budou zde uváděny v celých tisících Kč. Postupně bude provedena horizontální a vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Dále zde budou uvedeny výsledky poměrových ukazatelů. A na závěr budou aplikovány vybrané bonitní a bankrotní modely.

4.1 Horizontální analýza rozvahy

Horizontální analýza rozvahy bude rozdělena do dvou částí – na horizontální analýzu aktiv (majetku podniku) a horizontální analýzu pasiv (zdrojů krytí majetku). Z grafu 4.1 vyplývá, že hodnota aktiv v průběhu sledovaného období zaznamenala rostoucí trend s propadem v roce 2017.

V roce 2015 byl zaznamenán meziroční nárůst aktiv o 130,66 %, resp. 635 tis. Kč. Nárůst aktiv vznikl zejména v důsledku znatelného nárůstu hodnoty krátkodobých pohledávek o 113,89 % (41 tis. Kč), krátkodobého finančního majetku, jehož hodnota meziročně vzrostla o 398,91 % (367 tis. Kč) a dlouhodobého hmotného majetku s meziročním nárůstem o 74,67 % (227 tis. Kč). Meziroční nárůst o 53,85 % (7 tis. Kč) zaznamenalo časové rozlišení aktiv. Meziroční pokles v roce 2015 byl zjištěn pouze u zásob, jejichž hodnota poklesla o 17,07 % (7 tis. Kč).

Graf 4.1 Vývoj aktiv v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

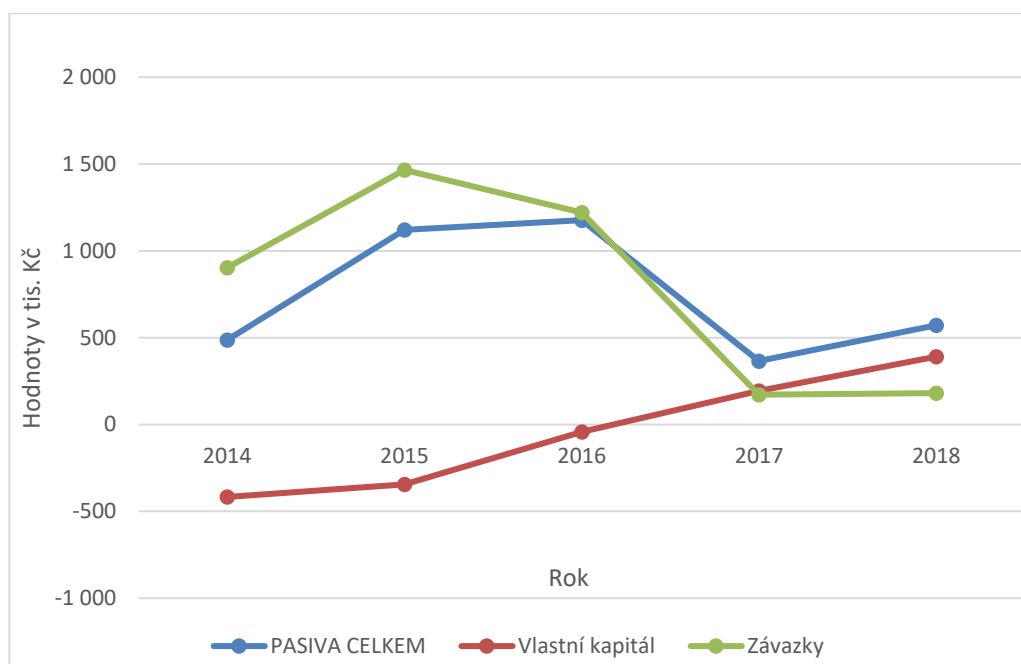
V roce 2016 byl zaznamenán pouze nepatrný nárůst hodnoty aktiv o 5 % (56 tis Kč) vyvolaný meziročním nárůstem hodnoty oběžných aktiv o 55,44 % (316 tis. Kč). Ostatní položky aktiv zaznamenaly v tomto období meziroční pokles, např. hodnota dlouhodobého hmotného majetku zaznamenala pokles o 48,02 % (255 tis. Kč), časové rozlišení aktiv pokleslo o 25 % (5 tis. Kč).

Meziroční propad hodnoty aktiv byl zjištěn v roce 2017, kdy všechny složky aktiv zaznamenaly pokles. Hodnota celkových aktiv v tomto roce meziročně poklesla o 68,90 % (811 tis. Kč), úroveň dlouhodobého majetku poklesla o 54,35 % (150 tis. Kč) a u oběžných aktiv byl zjištěn propad o 73,93 % (655 tis. Kč).

V roce 2018 zaznamenal znatelný nárůst hodnoty celkových aktiv o 56,28 % (206 tis. Kč) vzniklý v důsledku meziročního nárůstu hodnoty oběžných aktiv o 107,79 % (249 tis. Kč). Hodnota dlouhodobého majetku v tomto roce poklesla o 33,33 % (42 tis. Kč).

Ve druhé části této kapitoly bude provedena **horizontální analýza pasiv** společnosti. Z grafu 4.2 je patrný stejný trend vývoje hodnoty pasiv společnosti, jako jejich aktiv, což je dáno rovností aktiv a pasiv v rozvaze. Prostřednictvím horizontální analýzy pasiv dojde ke zjištění, jak se jednotlivé zdroje financování aktiv v průběhu sledovaného období let 2014 až 2018 vyvíjela.

Graf 4.2 Vývoj pasiv v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2015 pasiva společnosti zaznamenala meziroční nárůst o 130,66 % vyvolaný nárůstem krátkodobých závazků o 62,35 % (563 tis. Kč), které představují jediný cizí zdroj financování podniku a zejména výsledku hospodaření běžného období o 114,04 % (593 tis. Kč). Výsledek hospodaření minulých let společnosti meziročně poklesl o 496,19 % (521 tis. Kč).

Rok 2016 zaznamenal i v případě hodnoty celkových pasiv pouze nepatrný nárůst o 5 % (56 tis. Kč). Tento nárůst byl vyvolán pouze nárůstem výsledku hospodaření běžného účetního období, který vzrostl o 312,33 % (228 tis. Kč) a výsledku hospodaření minulých let o 11,66 % (73 tis. Kč). Krátkodobé závazky zaznamenaly meziroční pokles hodnoty o 16,78 % (246 tis. Kč).

V předposledním roce analyzovaného období došlo ke značnému propadu hodnoty pasiv o 68,90 % (811 tis. Kč). Všechny složky pasiv v tomto roce zaznamenaly značnější pokles, přičemž největší pokles byl zjištěn u krátkodobých závazků – o 85,90 % (1 048 tis. Kč), poklesly ale i hodnoty složek vlastního kapitálu – výsledek hospodaření v roce 2017 byl v porovnání s výsledkem hospodaření roku 2016 nižší o 21,26 % (64 tis. Kč) a výsledek hospodaření minulých let zaznamenal pokles o 54,43 %.

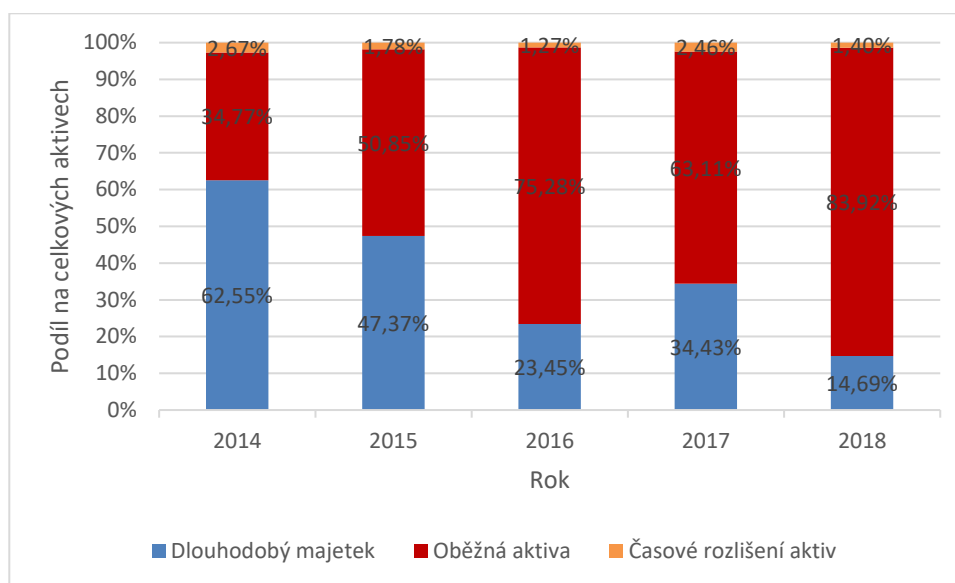
Meziroční pokles hodnoty pasiv zjištěný v roce 2017 vystřídal v roce 2018 meziroční nárůst o 56,28 %, přičemž tento jev vznikl zejména v důsledku nárůstu výsledku hospodaření minulých let o 94,05 % (237 tis. Kč) a krátkodobých závazků o 5,23 % (9 tis. Kč). Jedinou položkou pasiv, která v tomto roce zaznamenala meziroční propad byl bohužel výsledek hospodaření běžného období, jež meziročně poklesl o 16,88 % (40 tis. Kč).

4.2 Vertikální analýza rozvahy

Prostřednictvím vertikální analýzy aktiv, viz graf 4.3 bylo zjištěno, že složení jednotlivých položek aktiv na celkové hodnotě aktiv zaznamenalo v průběhu sledovaného období znatelných výkyvů. V roce 2014 největší část aktiv tvořil dlouhodobý hmotný majetek s podílem 62,55 %, následovaný krátkodobým finančním majetkem s podílem 18,93 %, zásobami (8,44 %) a krátkodobými pohledávkami (7,41 %). Časové rozlišení aktiv se na sumě aktiv podílelo pouze nepatrně (z 2,67 %).

V následujících letech sledovaného období se poměr mezi dlouhodobými a oběžnými aktivy zcela otočil a oběžný majetek tak představoval větší část hodnoty aktiv společnosti. V roce 2015 se oběžná aktiva podílela na celkových aktivech 50,85 %, dlouhodobý majetek tvořen dlouhodobým hmotným majetkem činil 47,37 %. Druhou nejpočetnější položkou byl krátkodobý finanční majetek s podílem 40,95 % následovaný krátkodobými pohledávkami (6,87 %), zásobami (3,03 %) a časovým rozlišením aktiv (1,78 %).

Graf 4.3 Struktura celkových aktiv v letech 2014–2018 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2016 došlo ke ztelnějšímu rozdílu mezi hodnotou oběžných a dlouhodobých složek majetku podniku, jelikož oběžná aktiva se na celkových aktivech podílela ze 75,28 % a dlouhodobý majetek tvořený pouze hmotnou složkou tohoto majetku činil 23,45 %. Časové rozlišení aktiv v tomto období činilo pouze 1,27 %.

V předposledním roce sledované období se oběžná aktiva na celkovém majetku podílela 63,11 %, dlouhodobý majetek 34,43 % a časové rozlišení 2,46 %. V roce 2018 podíl oběžných aktiv vzrostl na 83,92 %. Podíl dlouhodobého majetku tak poklesl na 14,69 % a časového rozlišení aktiv na 1,40 %.

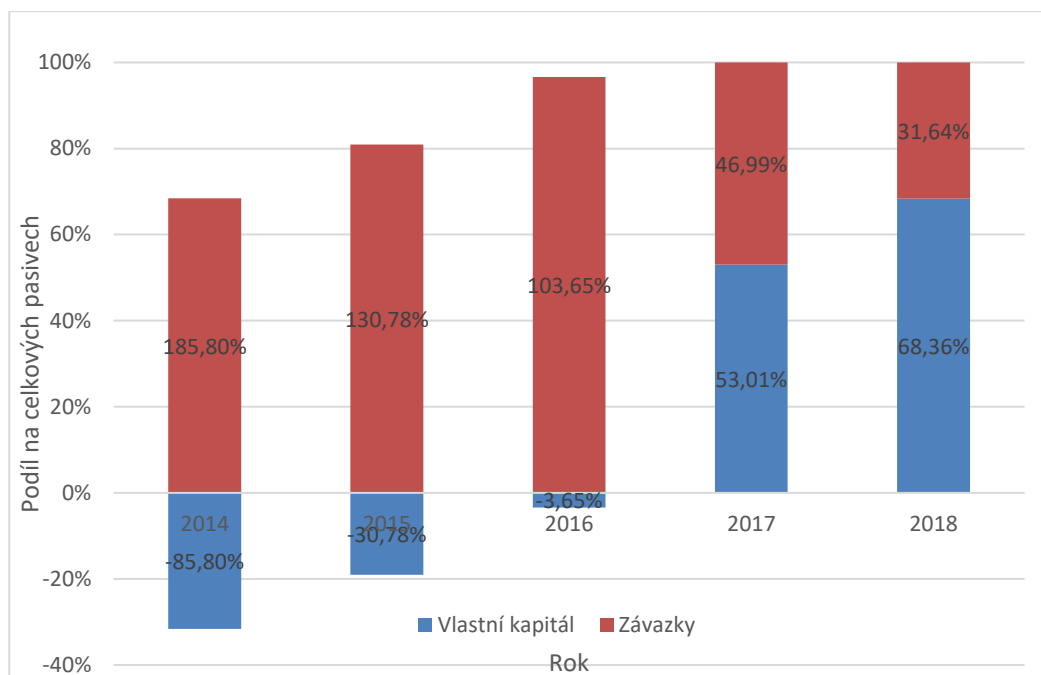
V případě **analýzy zdrojů krytí majetku**, viz graf 4.4 byl v průběhu prvních tří let sledovaného období zjištěn ztelný převis cizích zdrojů financování nad vlastními.

V roce 2014 se cizí zdroje podílely na celkových aktivech 185,80 %, přičemž tyto zdroje byly složeny pouze z krátkodobých závazků. Podíl vlastního kapitálu činil -85,80 %, konkrétně výsledek hospodaření běžného účetního období činil -107 % a výsledek hospodaření minulých let -21,60 %. Jedinými kladnými položkami vlastního kapitálu byl základní kapitál s podílem na celkových zdrojích financování 41,15 % a fondy ze zisku (1,65 %).

V následujících letech zkoumaného období podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích financování zaznamenal klesající trend, a to ve prospěch vlastního kapitálu.

V roce 2015 cizí zdroje činily 130,78 % celkových pasiv společnosti, vlastní kapitál dosahoval -30,78 %. Za záporným podílem vlastních zdrojů stál výsledek hospodaření minulých let, jehož podíl činil -55,84 %, základní kapitál se na celkových zdrojích podílel ze 17,84 %, výsledek hospodaření z 6,51 % a fondy ze zisku 0,71 %.

Graf 4.4 Struktura celkových pasiv v letech 2014–2018 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním rokem sledovaného období, v němž byl zaznamenán znatelný převis cizích zdrojů nad vlastními byl rok 2016, kdy cizí zdroje tvořené pouze krátkodobými závazky tvořily 103,65 % celkových pasiv, vlastní kapitál se na celkových zdrojích podílel -3,65 %. I v tomto období vznikl záporný podíl vlastních zdrojů financování v důsledku vykázání záporného výsledku hospodaření minulých let, který se na celkových pasivech podílel -46,98 %. Výsledek hospodaření běžného účetního období představoval 25,57 % celkových pasiv, základní kapitál 16,99 % a fondy ze zisku 0,68 %.

V roce 2017 již došlo k převrácení poměru mezi vlastními a cizími zdroji financování podniku. Vlastní kapitál se na celkových pasivech podílel z 53,01 % a cizí zdroje 46,99 %. Výsledek hospodaření běžného účetního období představoval 64,75 % hodnoty celkových aktiv, základní kapitál 54,64 % a fondy ze zisku 2,19 %. Odčerpání vlastních zdrojů představovalo vykázání záporného výsledku hospodaření minulých let,

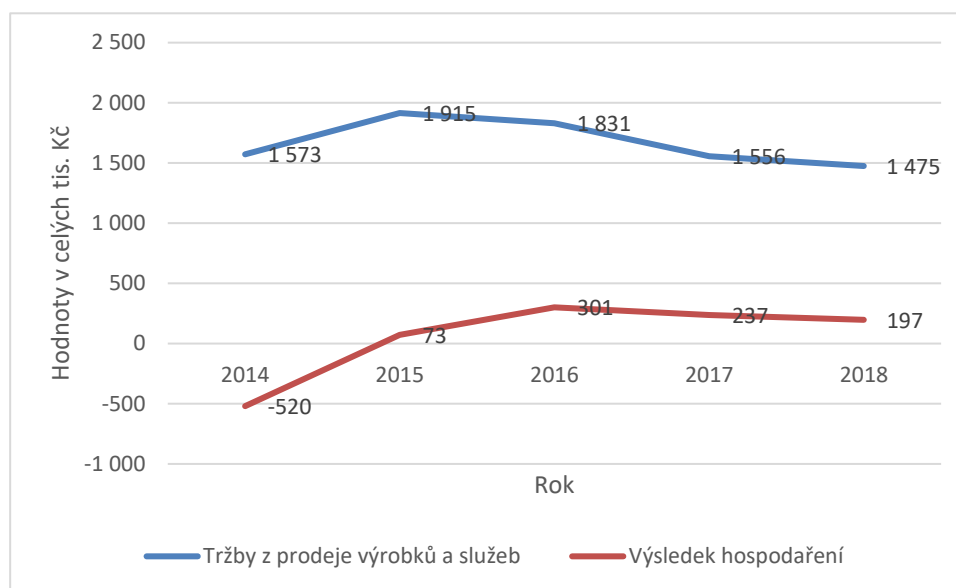
jež činilo -68,85 % celkových zdrojů. Cizí zdroje byly i v tomto případě tvořeny pouze krátkodobými závazky.

V posledním období analyzované období se vlastní zdroje na celkových zdrojích financování podílely znatelnou většinou – 68,36 %. Vlastní kapitál společnosti byl složen ze základního kapitálu s podílem 34,97 %, výsledku hospodaření běžného účetního období – 34,44 %, fondů ze zisku (1,40 %) a výsledku hospodaření minulých let, jež odčerpal 2,62 % celkových zdrojů podniku. Cizí zdroje tvořené pouze krátkodobými závazky se na celkových pasivech podílely 31,64 %.

4.3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Z grafu 4.5 je patrné, výsledek hospodaření za účetní období v roce 2015 zaznamenal meziroční nárůst o 114,04 % (593 tis. Kč). Tento vývoj vznikl v důsledku meziročního nárůstu tržeb z prodeje výrobků a služeb o 21,74 % (342 tis. Kč) a ostatních provozních výnosů o 41,46 % (17 tis. Kč) doprovázeného poklesem celé řady nákladů. Náklady vynaložené na prodané zboží v tomto roce meziročně poklesly o 40,91 % (9 tis. Kč), spotřeba materiálu a energie o 19,50 % (86 tis. Kč) a služby o 19,46 % (87 tis. Kč). Rovněž došlo ke znatelnému poklesu osobních nákladů o 15,23 % (140 tis. Kč) a jiných provozních nákladů o 31,33 % (52 tis. Kč).

Graf 4.5 Hodnoty tržeb a výsledek hospodaření v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2016 došlo k dalšímu meziročnímu nárůstu výsledku hospodaření a to o 312,33 % (228 tis. Kč), ke kterému došlo zejména v důsledku rychlejšího tempa poklesu nákladů než poklesu výnosů. Přestože tržby za prodej zboží zaznamenaly v tomto roce meziroční nárůst o 88,89 %, tak v absolutním vyjádření se jednalo pouze o 16 tis. Kč. Tržby z prodeje výrobků a služeb v tomto období poklesly o 4,39 % (84 tis. Kč) a ostatní provozní výnosy o 48,28 % (28 tis. Kč). Náklady společnosti ale zaznamenaly ještě rychlejší tempo poklesu. Např. osobní náklady zaznamenaly meziroční pokles o 38,13 % (297 tis. Kč), výkonová spotřeba poklesla o 6,32 % (46 tis. Kč) a úpravy hodnot v provozní oblasti se snížily meziročně o 8,91 % (22 tis. Kč).

V roce 2017 byl zaznamenán meziroční pokles výsledku hospodaření o 21,26 % (64 tis. Kč). Tento jev vznikl v důsledku rychlejšího tempa poklesu výnosů než nákladů. Tržby z prodeje výrobků a služeb v tomto období zaznamenaly meziroční propad o 15,02 % (275 tis. Kč), navíc došlo i k poklesu tržeb za prodej zboží o 11,76 % (4 tis. Kč). Tempo poklesu nákladů bylo pomalejší, např. osobní náklady poklesly o 25,52 % (123 tis. Kč), úpravy hodnot v provozní oblasti o 34,67 % (78 tis. Kč), ostatní provozní náklady o 38,54 % (79 tis. Kč), jiné provozní náklady o 13,24 %. V případě výkonové spotřeby byl dokonce zaznamenán meziroční nárůst nákladů o 5,13 % (35 tis. Kč).

Meziroční pokles výsledku hospodaření byl dle výkazu zisku a ztrát zaznamenán rovněž i v posledním roce sledovaného období, a to ve výši 16,88 % (40 tis. Kč). Pokles

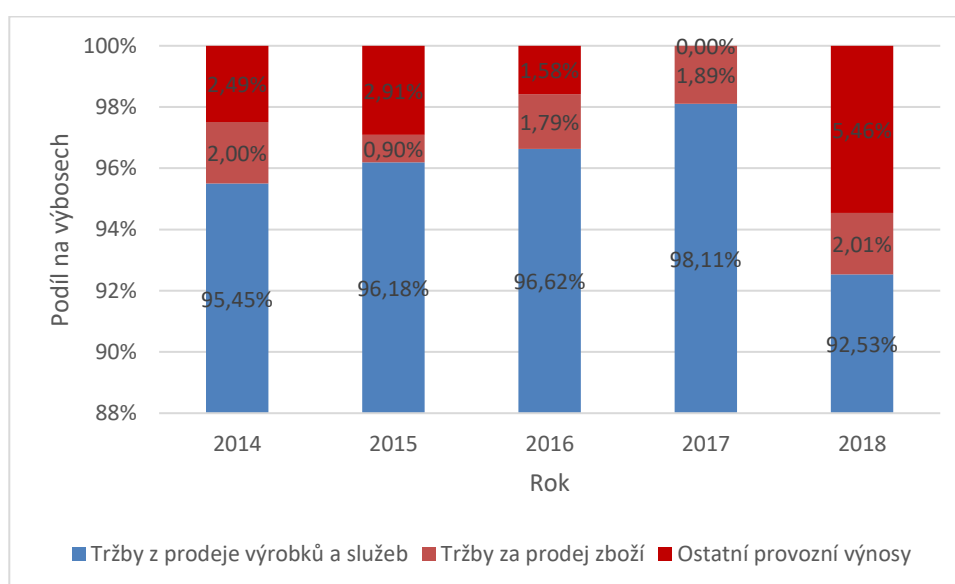
výsledku hospodaření byl vyvolán především znatelným nárůstem nákladů doprovázený poklesem tržeb. V druhé řadě šlo o pomalejší tempo poklesu nákladů s porovnáním tempa poklesu tržeb. Tržby z prodeje výrobků a služeb v roce 2018 meziročně klesly o 5,21 % (81 tis. Kč), avšak výkonová spotřeba vzrostla o 15,06 % (108 tis. Kč). Meziroční pokles hodnoty výsledku hospodaření v roce 2018 nezastavil ani nepatrný nárůst tržeb z prodeje zboží o 6,67 % (2 tis. Kč), či pokles osobních nákladů o 2,23 % (8 tis. Kč), úpravy hodnot v provozní oblasti o 34,69 % (51 tis. Kč), či ostatních provozních nákladů o 0,79 % (1 tis. Kč).

4.4 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty bude rozdělena do dvou velkých logických celků – na vertikální analýzu výnosů a vertikální analýzu nákladů.

Z **vertikální analýzy výnosů** zachycené v grafu 4.6 je patrné, že největší část výnosů společnosti tvoří každoročně tržby z prodeje výrobků a služeb. Tato položka v roce 2014 tvořila 95,45 % všech výnosů společnosti. Tržby za prodej zboží se na celkových výnosech v roce 2014 podílely 2 %, ostatní provozní výnosy 2,49 % a ostatní finanční výnosy pouze 0,06 %. Ostatní finanční výnosy se navíc ve zbývajících letech sledovaného období na celkových výnosech nepodílely vůbec.

Graf 4.6 Struktura celkových výnosů v letech 2014–2018 (v %)

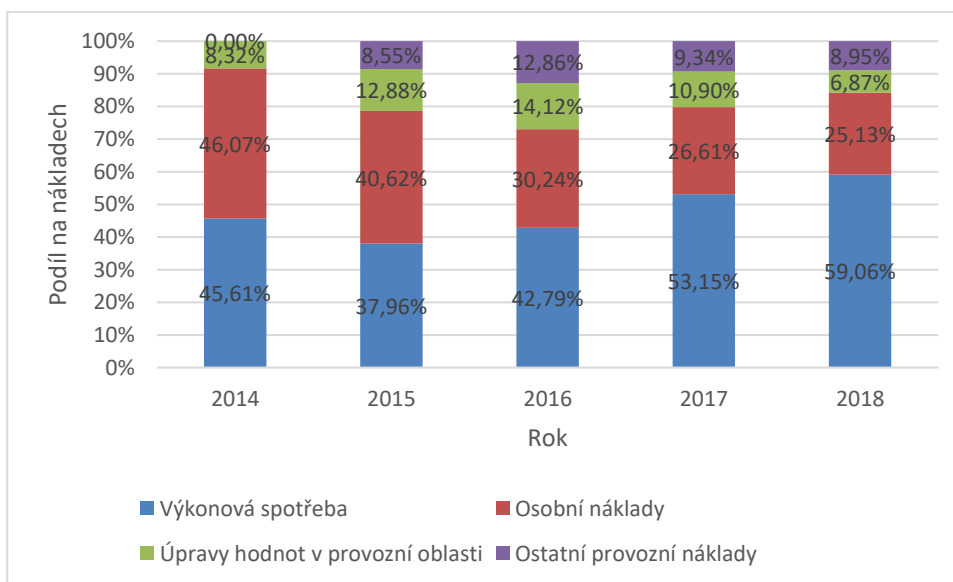
Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2015 podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb vzrostl na 96,18 %, rovněž nepatrně vzrostl i podíl ostatních provozních výnosů na celkových výnosech na 2,91 %. Tržby z prodeje zboží se podílely na sumě výnosů 0,90 %. O rok později nebyly zaznamenány žádné větší výkyvy. Podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech činil 96,62 %, tržeb za prodej zboží 1,79 % a ostatních provozních výnosů 1,58 %.

V roce 2017 společnost vykázala nulovou hodnotu provozních výnosů, což vedlo k nárůstu podílu tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech na 98,11 %, tržby z prodeje zboží se držely na 1,89 %. V posledním roce sledovaného období podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb poklesl na úroveň 92,53 % z důvodu vykázání ostatních provozních výnosů s podílem na celkových výnosech ve výši 5,46 % a lehkému nárůstu tržeb za prodej zboží na 2,01 %.

Prostřednictvím **vertikální analýzy nákladů**, viz graf 4.7 bylo zjištěno, že největší podíl na nákladech má výkonová spotřeba a osobní náklady. V roce 2014 se výkonová spotřeba podílela na sumě nákladů 45,61 % a osobní náklady dokonce 46,07 %. Pouze 8,32 % se na nákladech podílely úpravy hodnot v provozní oblasti.

Graf 4.7 Struktura celkových nákladů v letech 2014–2018 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2015 představovaly největší položku nákladů osobní náklady s podílem 40,62 % následované výkonovou spotřebou ve výši 37,96 %, úpravami hodnot v provozní oblasti (12,88 %) a ostatními provozními náklady (8,55 %). V následujícím roce zaznamenal

podíl osobních nákladů na celkových nákladech pokles na úroveň 30,24 % a to zejména ve prospěch úpravy hodnot v provozní oblasti, jejich podíl na nákladech činil 14,12 %, ostatních provozních nákladů (12,86 %) a výkonové spotřeby (42,79 %).

Trend poklesu podílu osobních nákladů na celkových nákladech pokračoval i v roce 2017, kdy podíl osobních nákladů poklesl na 26,61 %. Avšak došlo ke znatelnému nárůstu výkonové spotřeby, jejíž podíl na celkových nákladech činil 53,15 %. Podíl úpravy hodnot v provozní oblasti poklesl na 10,90 % a ostatních provozních nákladů dokonce na 9,34 %. V posledním roce analyzovaného období zaznamenala znatelný nárůst podílu na celkových nákladech výkonová spotřeba s podílem 59,06 %. Nárůst podílu této položky byl kompenzován poklesem podílů ostatních položek nákladů, kdy podíl osobních nákladů v roce 2018 poklesl na 25,13 %, úpravy hodnot v provozní oblasti na 6,87 % a ostatních provozních nákladů na 8,95 %.

4.5 Analýza poměrových ukazatelů

V rámci analýzy poměrových ukazatelů budou vypočítány ukazatele rentability, aktivity, dlouhodobé finanční rovnováhy a platební schopnosti. U vybraných ukazatelů v roce 2014 nebude uváděna hodnota z důvodu neodpovídajících výsledků. V tomto roce zaznamenala firma velkou ztrátu -520 tis. Kč a vlastní kapitál měl hodnotu -417 tis. Kč. Aby se neprojevovala tato ztráta i do dalších let, došlo k úpravě vzorců, tedy nezahrnutí výsledku hospodaření z minulých let do následujících let v daných výpočtech.

4.5.1 Ukazatele rentability

Z analýzy rentability, viz tabulka č. 4.1 je patrné, že v roce 2014 bylo dosaženo záporných hodnot z důvodu vykazání záporného výsledku hospodaření podniku. V roce 2014 byla vykazána ztráta z důvodu rychlejšího tempa růstu nákladů než tržeb. Přestože tržby z prodeje výrobků a služeb dosahovaly 1 573 tis. Kč a tržby za prodeje zboží 33 tis. Kč, tak náklady znatelným způsobem tržby převýšily. Např. výkonová spotřeba v roce 2014 činila 910 tis. Kč, osobní náklady 919 tis. Kč, odpisy 166 tis. Kč a jiné provozní náklady rovněž 166 tis. Kč. Naproti tomu hodnota ostatních provozních výnosů dosahovala hodnotu pouhých 41 tis. Kč. Provozní výsledek hospodaření proto dosáhl

ztráty 521 tis. Kč. Ve finanční oblasti byl vykázán pouze ostatní finanční výnos v nepatrné výši 1 tis. Kč a výsledek hospodaření činil -520 tis. Kč. Hodnota výsledku hospodaření navíc převýšila hodnotu celkových aktiv, jež činila 486 tis. Kč. **Ukazatel rentability celkového kapitálu (ROA)** dosáhl záporné výše 87,99 %.

Tab. 4.1 Ukazatele rentability

	2014	2015	2016	2017	2018
ROA - Rentabilita aktiv	-87,99%	4,18%	17,40%	38,35%	33,56%
ROCE - Rentabilita kapitálu		25,98%	59,02%	53,14%	48,52%
ROE - Rentabilita vlastního kapitálu		25,98%	59,02%	53,14%	48,52%
ROS - Rentabilita tržeb	-32,38%	3,78%	16,14%	14,94%	13,07%

Zdroj: vlastní zpracování

V období let 2014 až 2017 zaznamenala ROA rostoucí trend, kdy vzrostla z -87,99 % až na konečných 38,35 %. V roce 2015 ROA dosáhla hodnoty 4,18 % z důvodu vykázání kladného výsledku hospodaření ve výši 73 tis. Kč. V tomto roce byl zaznamenán nárůst tržeb doprovázený poklesem nákladů. Tržby z prodeje vzrostly o 342 tis. Kč (21,74 %) a ostatní provozní výnosy vzrostly o 17 tis. Kč, přičemž výkonová spotřeba poklesla o 182 tis. Kč (20 %), a osobní náklady poklesly o 140 tis. Kč (15,23 %). I přes nepříznivý vývoj v oblasti tržeb z prodeje zboží, jež meziročně poklesly o 15 tis. Kč (45,45 %) a nárůst odpisů o 81 tis. Kč (48,80 %) došlo k vykázání zisku ve výši 73 tis. Kč. Aktiva společnosti dosáhla hodnoty 1 121 tis. Kč, proto se EBIT podílel na aktivech 4,18 %.

Další nárůst ukazatele byl zjištěn v roce 2016, kdy ROA dosáhl 17,4 %. V tomto roce byl vykázán zisk ve výši 301 tis. Kč a vznikl zejména v důsledku meziročního poklesu výkonové spotřeby o 46 tis. Kč (6,32 %), a osobních nákladů o 297 tis. Kč (38,13 %) a úpravy hodnot v provozní oblasti o 22 tis. Kč (8,91 %). Taktéž byl zaznamenán nárůst tržeb za prodej zboží o 16 tis. Kč (88,89 %). Negativně se na hodnotě výsledku hospodaření podepsal pokles tržeb z prodeje výrobků a služeb o 84 tis. Kč (4,39 %) i nárůst ostatních provozních nákladů o 41 tis. Kč (25 %).

Podíl EBIT na aktivech narostl i v roce 2017, kdy dosáhl nejvyšší hodnoty za sledované období 38,35 %. V tomto roce hodnota výnosů převýšila náklady o 237 tis. Kč. V roce 2016 zaznamenala většina položek výkazu zisku a ztráty meziroční pokles, ovšem tempo poklesu nákladů převýšilo tempo poklesu výnosů. Tržby z prodeje výrobků a služeb zaznamenaly meziroční pokles o 15,02 %, tržby z prodeje zboží o 11,76 %, ale

např. osobní náklady poklesly o 25,52 %, odpisy o 34,67 % a ostatní provozní náklady dokonce o 38,54 %. Zisk byl vykázán i přes nepatrný meziroční nárůst výkonové spotřeby o 5,13 %.

Tempo nárůstu hodnoty ROA se zpomalilo v roce 2018, kdy hodnota ukazatele činila 33,56 %. Rok 2018 zaznamenal pouze nepatrný nárůst tržeb z prodeje zboží o 2 tis. Kč (6,67 %), ale již znatelnější pokles hodnoty odpisů o 51 tis. Kč (34,69 %). V tomto období zaznamenala meziroční pokles i osobní náklady o 8 tis. Kč (2,23 %), ostatní provozní náklady o 1 tis. Kč (0,79 %), ale bohužel i tržby z prodeje výrobků a služeb o 81 tis. Kč (5,21 %). V tomto roce vykázala firma zisk 197 tis. Kč.

Hodnoty **rentability vlastního kapitálu ROE a rentability kapitálu ROCE** jsou stejné z důvodu, že firma nemá žádný úvěr, rezervy ani dlouhodobé závazky po celé sledované období. Pro rok 2014 nejsou uvedeny hodnoty, jelikož podnik se nacházel ve špatné situaci, jejímž výsledkem byla ztráta 521 tis. Kč. Rovněž vlastní kapitál se nacházel v záporných číslech, a z toho důvodu nejsou uvedeny výsledky pro tento rok.

V roce 2015 po odečtení výsledku hospodaření z minulých let vlastní kapitál dosáhl hodnoty 281 tis. Kč, a rovněž firma v tomto období zaznamenala zisk 73 tis. Kč. Rentabilita vlastního kapitálu činila 25,98 %, což znamená, že 1 Kč vlastního kapitálu přinesla společnosti zisk 0,26 Kč.

V následujícím roce 2016 dochází k růstu jak vlastního kapitálu na hodnotu 510 tis. Kč, tak i výsledek hospodaření se vyšplhal na 301 tis. Kč. Díky tomu i ukazatel ROE dosáhl nejvyšší hodnoty za sledované období 59,02 %, tedy každá 1 Kč vlastního kapitálu vytvořila zisk 0,59 Kč.

Období let 2017 a 2018 vykazovalo mírný klesající trend vlastního kapitálu a výsledku hospodaření. Vlastní kapitál v roce 2017 zaznamenal hodnotu 446 tis. Kč (pokles o 12,55 %), a v následujícím roku klesnul na 406 tis. Kč (pokles o 8,97 %). Výsledek hospodaření měl podobnou klesající tendenci, což vyústilo k zaznamenání hodnoty 237 tis. Kč (pokles o 21,26 %) v roce 2017. V následujícím roku 2018 to už bylo 197 tis. Kč (pokles o 16,87 %). Tyto hodnoty jsou důvodem i pro klesající trend rentability vlastního kapitálu. I přes to tento ukazatel udával stále přijatelné hodnoty, a to v roce 2017 bylo 53,14 %. V posledním roce sledovaného období ROE vykazuje hodnotu 48,52 %, tedy v tomto období každá koruna vlastního kapitálu vykazuje zisk 0,48 Kč.

V případě **rentability tržeb (ROS)** bylo v roce 2014 dosaženo záporné hodnoty - 32,38 %. Příčinou tohoto jevu byl záporný výsledek hospodaření ve výši -520 tis. Kč, který vznikl v důsledku znatelného převisu nákladů nad výnosy podniku. O rok později se ale situace změnila a podnik dosáhla nepatrné rentability tržeb ve výši 3,78 %, což je možné interpretovat tak, že každá koruna z přijaté tržby se na tvorbě zisku podílela 0,04 Kč.

Znatelný nárůst hodnoty ukazatele byl zjištěn v roce 2016, kdy rentabilita tržeb činila 16,14 %. Za tímto výsledkem stálo dosažení kladného výsledku hospodaření ve výši 301 tis. Kč. V tomto roce ukazatel ROS dosáhl nejvyšší hodnoty za sledované období, kdy každá koruna tržeb přinesla 0,16 Kč zisku.

V roce 2017 rentabilita tržeb lehce poklesla na hodnotu 14,94 %, tzn., že každá koruna tržeb přinesla 0,15 Kč zisku. Další pokles hodnoty ukazatele byl zaznamenán v posledním roce sledovaného období, kdy hodnota ukazatele ROS činila 13,07 %.

4.5.2 Ukazatelé aktivity

Cílem analýzy ukazatelů aktivity je zjistit schopnost podniku využívat majetek, který má k dispozici. Z analýzy ukazatelů aktiv, viz tabulka č. 4.2 je patrné, že společnost od roku 2016 předkládala rozvahu ve zkrácené podobě, a proto nejsou k dispozici detailní informace o skladbě oběžných aktiv, což se projevilo v absenci některých ukazatelů aktivity v letech 2016 až 2018.

Tab. 4.2 Ukazatelé aktivity

	2014	2015	2016	2017	2018
Obrat aktiv	3,3	1,72	1,58	4,33	2,63
Obrat zásob	39,17	56,85			
Doba obratu aktiv	108,94	208,77	227,2	83,08	136,64
Doba obratu zásob	9,19	6,33			
Doba inkasa pohledávek	8,07	14,34			
Doba splatnosti krátk. závazků	202,42	273,03	235,5	39,04	43,24

Zdroj: vlastní zpracování

Z hodnot ukazatelů aktiv v průběhu sledovaného období je patrné, že tržby každoročně předčily několikanásobně hodnotu aktiv, z čehož vyplývá, že každé aktivum podniku proměnilo na tržbu několikrát ročně. V roce 2014 dosáhl **obrat aktiv** hodnoty

3,3, tzn. že v tomto roce se aktiva 3,3krát proměnila na tržby (za 108,94 dní). Znatelný pokles hodnoty ukazatele byl zaznamenán v roce 2015, kdy se aktiva proměnila na tržby v průměru 1,72krát (za 208,77 dní). Tento jev vznikl v důsledku rychlejšího tempa růstu hodnoty aktiv (o 130,66 %), než tempa růstu tržeb za prodej výrobků a služeb, jež činilo 21,74 %. Obrat aktiv roce 2016 zaznamenal další pokles, a to na úroveň 1,58 obrátek (227,20 dní). Příčinou této situace byl opětovný nárůst hodnoty aktiv o 5 % doprovázený meziročním poklesem tržeb z prodeje výrobků a služeb o 4,39 %.

V průběhu období 2014 až 2016 byl zaznamenán trend růstu doby obratu aktiv. Tento jev není pro společnost pozitivní, jelikož z horizontální analýzy vyplynulo, že oběžná aktiva, která se spotřebovávají zaznamenala v tomto období meziroční přírůstky (v roce 2015 to bylo 237,28 % a v roce 2016 55,44 %). Zároveň hodnota dlouhodobého majetku v roce 2015 meziročně stoupla o 74,67 % a v roce 2016 zaznamenala meziroční pokles o 48,02 %). Důvodem nárůstu doby obratu aktiv jsou proto nedostatečná výše tržeb ve všech třech letech.

V předposledním roce sledovaného období však úroveň ukazatele vzrostla až na 4,33 obrátek (83,08 dní), a to na základě rychlejšího tempa poklesu aktiv, jež činilo 68,90 %, zatímco tržby z prodeje výrobků a služeb zaznamenaly pomalejší tempo poklesu své hodnoty a to o 15,02 %. V roce 2018 ukazatel obratu aktiv činil 2,63 obrátky (136,64 dní) a k jeho poklesu v porovnání s předešlým rokem došlo v důsledku meziročního nárůstu hodnoty aktiv o 56,28 % doprovázeného meziročním poklesem tržeb z prodeje výrobků a služeb o 5,21 %.

Ukazatel obratu zásob byl počítán pouze v letech 2014 a 2015, jelikož v ostatních letech sledovaného období nebyly ze strany společnosti poskytnuty údaje o hodnotách vlastněných zásob. V roce 2014 se zásoby přeměnily na tržby v průměru 39,17krát (9,19 dní). O rok později vzrostl obrat zásob na 56,85 (6,33 dní). Tento nárůst hodnoty obratu zásob vznikl na základě meziročního nárůstu hodnoty tržeb z prodeje výrobků a služeb o 21,74, doprovázeného poklesem hodnoty zásob.

Dosažené výsledky informují o tom, že se společnost zabývá prodeje rychloobrátkového zboží, resp., že nedochází k dlouhému skladování zásob, což je základní kámen snížení nákladů na skladování.

Doba inkasa pohledávek v roce 2014 činila 8,07 dne a v roce 2015 14,34 dní. Z vypočítaných hodnot ukazatele je patrné, že společnosti platí její odběratelé včas a ta

může využívat získané finanční prostředky na nákup dalších zásob nebo např. na investice.

Zcela alarmující jsou hodnoty vypočítaného ukazatele **doby splatnosti krátkodobých závazků** v letech 2014 až 2016. V roce 2014 doba splatnosti krátkodobých závazků činila 202,42 dní, o rok později vzrostla dokonce až na 273,05 dní a v roce 2016 mírně poklesla na 235,50 dní. Tyto výsledky informují o tom, že společnosti v tomto období trvalo nejméně 202,42 dní, než uhradila dané závazky. Důvodem této dlouhé doby může být nedostatek peněžních prostředků na běžném účtu a v pokladně nebo společnost závazky neplatila úmyslně, aby si držela co nejvíce likvidních prostředků. Hodnota krátkodobých závazků zaznamenala zejména v roce 2015 znatelný meziroční nárůst o 563 tis. Kč (62,35 %), o rok později hodnota závazků meziročně poklesla o 246 tis. Kč (16,78 %).

K zajímavému poklesu došlo během posledních dvou sledovaných období, kdy došlo k drastickému snížení krátkodobých závazků. V roce 2017 hodnota krátkodobých závazků činila 172 tis. Kč, tedy pokles o 85,9 %. Další rok 2018 vykazoval hodnotu 181 tis. Kč. Díky tomu se doba splatnosti krátkodobých závazků zkrátila na 39,04 dne v roce 2017 a o rok později nepatrně vzrostla na 43,24 dní. Tyto hodnoty jsou výrazně lepší a informují o snaze společnosti zlepšit svoji platební morálku. Za poklesem doby úhrady závazků stojí především zaznamenaný meziroční pokles hodnoty krátkodobých závazků v roce 2017, kdy dosahoval 1 048 tis. Kč (85,90 %). V posledním roce ale krátkodobé závazky zaznamenaly nepatrný nárůst o 9 tis. Kč (5,23 %), což se projevilo i na nepatrném prodloužení doby splatnosti závazků o cca 4 dny v průměru.

4.5.3 Ukazatelé dlouhodobé finanční rovnováhy

Opět z důvodů záporného vlastního kapitálu zde nebude uveden rok 2014. V dalších letech byl znovu upraven vlastní kapitál tím způsobem, že nebyl brán v potaz výsledek hospodaření z minulých, aby nedocházelo ke skreslujícím výsledkům.

Z výsledků viz. tab. č. 4.3 lze vidět, že **koeficient samofinancování** měl dvě různé fáze. Tedy během let 2015 a 2016 hodnota činila 16,08 % a 29,48 %. V tomto období byl vlastní kapitál ve velkém nepoměru k cizím zdrojům.

Výrazný rozdíl se projevil v následující dvou letech, kdy koeficient samofinancování dosáhl hodnoty 72,17 % v roce 2017 a 69,17 % v roce 2018. Tento značný rozdíl oproti období v letech 2015–2016 způsobilo velké klesnutí cizích zdrojů zapříčiněné poklesem hodnot krátkodobých závazků, jak již bylo zmíněno dříve.

Tab. 4.3 Ukazatelé dlouhodobé finanční rovnováhy

	2014	2015	2016	2017	2018
Koeficient samofinancování		16,08%	29,48%	72,17%	69,17%
Ukazatel věřitelského rizika		83,92%	70,52%	27,83%	30,83%
Ukazatel finanční páky	-1,89	6,22	3,39	1,39	1,45
Ukazatel podílu cizího a vlastního kapitálu		521,71%	239,22%	38,57%	44,58%
Ukazatel míry finanční samostatnosti	-34,55%	19,17%	41,80%	259,30%	224,31%

Zdroj: vlastní zpracování

Problémy v roce 2014, jež způsobilo velkou ztrátu se promítají i do **ukazatele podílu cizího a vlastního kapitálu**. Tento podíl v roce 2015 vykazoval hodnotu 521,71 %, zapříčiněné velmi nízkým vlastním kapitálem. Během následujícího roku se poměr vlastního kapitálu k cizímu vyrovnával, avšak v roce 2016 cizí kapitál stále převyšoval vlastní kapitál v poměru 239,22 %.

Během dalšího roku 2017 došlo k převratu podílu cizího a vlastního kapitálu. Vlastní kapitál v tomto roce dosáhl hodnoty 446 tis. Kč, ale zároveň cizí zdroje poklesly na velmi nízkou hodnotu 172 tis. Kč. V následujícím roce již došlo k méně drastickým změnám, které stanovili podíl cizího kapitálu ku vlastnímu na hodnotu 44,58 %.

4.5.4 Ukazatelé platební schopnosti

Platební schopnost společnosti bude prokázána prostřednictvím ukazatelů pohotové, rychlé a běžné likvidity vypočítaných pro sledovaná období, viz tabulka č. 4.4. Kvůli zkráceným výkazům nelze pro některé roky vypočítat pohotová a rychlá likvidita.

Doporučené hodnoty **pohotové likvidity** se pohybují v rozmezí 0,2 až 0,5, přičemž do tohoto intervalu se pohotová likvidita dostala pouze v roce 2015, kdy dosáhla úrovně 0,31. V roce předcházejícím byla hluboce pod doporučeným intervalem, z čehož vyplývá, že společnost v roce 2014 neměla dostatečné množství finančních prostředků

pro krytí krátkodobých závazků. Důvodem nízké hodnoty pohotové likvidity v roce 2014 bylo neúměrné množství krátkodobých závazků ve výši 903 tis. Kč.

Tab. 4.4 Ukazatelé platební schopnosti

	2014	2015	2016	2017	2018
Pohotová likvidita	0,1	0,31			
Rychlá likvidita	0,14	0,37			
Běžná likvidita	0,19	0,39	0,73	1,34	2,65

Zdroj: vlastní zpracování

V případě **rychlé likvidity** jsou doporučovány hodnoty v rozmezí 1,0 až 1,5, čehož nebylo v případě analyzované společnosti dosaženo ani v jednom roce za sledovaná období. Tento výsledek informuje o nedostatečném množství likvidních prostředků, přičemž v roce 2014 byl tento jev způsoben nedostatečným množstvím finančních prostředků a krátkodobých pohledávek, o rok později lze jako důvod nedostatečné likvidity považovat zejména velké množství krátkodobých závazků.

Pro **běžnou likviditu** jsou doporučovány hodnoty v rozmezí 1,8 až 2,5. Do tohoto rozmezí společnost dosáhla až v posledním sledovaném období s hodnotou 2,65, což znamená, že oběžná aktiva 2,65krát pokryjí krátkodobé závazky podniku. Nejkritičtější situaci zaznamenal podnik v roce 2014, kdy běžná likvidita udávala hodnotu 0,19. V tomto období společnost měla velké problémy se získáváním prostředků na úhradu svých závazků. V následujících letech tato hodnota zaznamenávala postupný rostoucí trend až do posledního sledovaného období. I přes to v letech 2015 a 2016 běžná likvidita měla stále nelichotivou hodnotu 0,39 a 0,73. Až v roce 2017 se dokázala alespoň přiblížit doporučeným hodnotám.

Důvodem těchto špatných výsledků je velmi nízká hodnota krátkodobého finančního majetku v roce 2014, kdy hodnota činila pouhých 92 tis. Kč. V následujícím roce krátkodobý finanční majetek vzrostl na 459 tis. Kč, což se projevilo v běžné likviditě.

4.6 Bonitní a bankrotní modely

V této kapitole bude provedena aplikace vybraných modelů na danou společnost s následným vyhodnocením finančního zdraví. Z bankrotních modelů bude proveden Tafflerův model. Poté bude aplikován index IN 05.

Dle **Tafflerova modelu** viz tab. č. 4.5 lze vidět, že dané hodnoty se ani v jednom roce nedostali do takzvané šedé zóny, jež se nachází v rozmezí hodnot 0,2 – 0,3.

Tab. č. 4.5 Výsledné hodnoty Tafflerova modelu

2014	2015	2016	2017	2018
0,58	0,59	0,67	1,68	1,40

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle tohoto modelu se společnost nenacházela ani v jednom roce v situaci, kdy by hrozil bankrot firmy. Tyto výsledky jsou zajímavé z toho hlediska, že v roce 2014 společnost vykazovala obrovskou ztrátu, ale do tohoto modelu se neprojevila a dané výsledky vykazují finančně zdravý podnik.

Pro porovnání jako druhý model byl vybrán novější **index IN 05**, který by měl lépe zhodnotit stav dané společnosti viz tab. č. 4.6.

Tab. č. 4.6 Výsledné hodnoty indexu IN 05

2014	2015	2016	2017	2018
-3,47	0,76	1,54	3,88	2,57

Zdroj: Vlastní zpracování

V roce 2014 měl index hodnotu -3,47, což znamená, že společnost v tomto období byla velice blízko k bankrotu a z velké pravděpodobnosti nevytvářela hodnotu. Tento výsledek vypovídá o tom, jak velkou ztrátu společnost v tomto období vyprodukovala, a v jak špatné situaci v tomto roce byla.

Během následujícího roku se situace ve společnosti zlepšila, a to se projevilo i v indexu IN 05. Hodnota tohoto indexu se zvýšila na 0,76, což stále dle stanovených hranic znamená, že se podnik pohyboval na hraně bankrotu.

V roce 2016 se již společnost dostala do takzvané šedé zóny, kdy se hodnota dostala do rozmezí 0,9 – 1,6. Tento výsledek nám udává, že je 50 % pravděpodobnost krachu, ale zároveň má 70 % pravděpodobnost, že společnost tvoří hodnotu.

Během let 2017 a 2018 index překročil horní hranici 1,6. V roce 2017 to byla hodnota 3,88 a v následujícím roku to byla hodnota 2,57. Znamená to, že dle indexu IN 05 byla společnost v tomto období finančně zdravá a měla velmi nízkou pravděpodobnost bankrotu.

Pokud porovnáme výsledky těchto dvou modelů, je zcela jasné, že novější index IN 05 nám udává reálnější výsledky, než tomu bylo v případě staršího Tafflerova modelu. Hlavní rozdíl lze vidět v roce 2014, kdy dle Tafflerova modelu měla velmi nízkou pravděpodobnost bankrotu. Naopak index IN 05 vykazoval zápornou hodnotu, tedy velmi vysokou pravděpodobnost bankrotu. A v tomto období vykazala společnost ztrátu -520 tis. Kč, tedy bankrot mohl v této situaci reálně hrozit.

5 Návrhy a doporučení

Tato kapitola zahrnuje vyhodnocení výsledků finanční analýzy dané společnosti za období 2014–2018 spolu s návrhy a doporučeními pro zlepšení situace v podniku.

Z horizontální analýzy aktiv je zřejmé, že celková aktiva firmy XY za sledované období 2014–2018 měla dvě fáze. V první fázi dochází k růstu do roku 2016, naopak v následujících letech zaznamenala hodnota celkových aktiv propad. V roce 2015 došlo k rapidnímu růstu celkových aktiv na hodnotu 1121 tis. Kč, což zapříčinil nárůst oběžných aktiv o 401 tis. Kč a nárůst dlouhodobého majetku o 227 tis. Kč. V roce 2016 dosáhla celková aktiva svého maxima za sledované období, kdy došlo k mírnému nárůstu o 56 tis. Kč. V roce 2017 došlo k velký změnám v rámci podniku, které zapříčinily pokles aktiv na hodnotu 366 tis. Kč. Hlavním důvodem tohoto poklesu byl pokles oběžných aktiv o 655 tis. Kč. V posledním sledovaném roku celková aktiva zaznamenala mírný nárůst na konečnou hodnotu 572 tis. Kč.

Z horizontální analýzy pasiv je zřejmé, že hodnotu celkových pasiv především ovlivňují krátkodobé závazky. V letech 2015 a 2016 krátkodobé závazky zaznamenaly vysoké hodnoty 1466 tis. Kč a 1220 tis. Kč. Poté došlo k prudkému poklesu a v letech 2017 a 2018 tyto hodnoty již činily pouhých 172 tis. Kč a 181 tis. Kč. Firma XY neposkytla detailnější informace, a proto nelze posoudit z jakého důvodu k tomuto došlo. Dále hodnotu celkových pasiv ovlivnil výsledek hospodaření z minulých let, jelikož v roce 2015 dosáhla firma ztráty -520 tis. Kč.

Z vertikální analýzy aktiv bylo zjištěno, že podíl dlouhodobého majetku a oběžných aktiv na celkových aktivech se v průběhu sledovaných období měnil. V roce 2014 se dlouhodobý majetek podílel na celkových aktivech ze 62,55 %, což byl největší dosažený podíl za celé sledované období. V průběhu následujících let se snižovala hodnota dlouhodobého majetku. Naopak podíl oběžných aktiv v průběhu let rostl. Již v roce 2015 oběžná aktiva představovala 50,85 % z celkových aktiv. Tato stoupající tendence vyvrcholila v roce 2018, kdy oběžná aktiva stanovovala hodnotu 83,92 % z celkových aktiv.

Z vertikální analýzy pasiv bylo zjištěno, že v prvních třech letech je hodnota celkových pasiv převážně tvořena cizími zdroji. Zapříčinila to již zmíněná ztráta, která se

značně projevovala v hodnotě vlastního kapitálu v následujících letech. V roce 2014 se cizí zdroje ze 185,8 % podíleli na celkových pasivech. V následujících letech byl již podnik ziskový, což se projevilo na postupném růstu vlastního kapitálu. Až v roce 2017 vlastní kapitál dosáhl kladných hodnot a podílel se 53,01 % na celkových pasivech. Tento trend pokračoval i v roce 2018, kde vlastní kapitál tvořil celková pasiva ze 68,36 %.

Z horizontální analýzy výkazu zisku a ztrát je zřejmé, že tržby vykazovaly konzistentní hodnoty v průběhu sledovaného období. Pouze v letech 2015 a 2016 byl zaznamenán nárůst tržeb, který pozitivně ovlivnil chod podniku. V těchto letech podnik dosáhl hodnoty tržeb 1915 tis. Kč a 1831 tis. Kč. V letech 2014, 2017 a 2018 tržby z prodeje výrobků a služeb dosahovaly průměrně hodnoty 1545 tis. Kč. Dále bylo zjištěno, že po celé sledované období docházelo k poklesům osobních nákladů. Podnik v roce 2014 vykázal osobní náklady v hodnotě 919 tis. Kč, ale v roce 2018 to již bylo pouze 351 tis. Kč.

Z vertikální analýzy výnosů bylo zjištěno, že tržby z prodeje výrobků a služeb tvoří ve všech sledovaných obdobích minimálně 95 % celkových tržeb.

Z vertikální analýzy nákladů bylo zjištěno, že do roku 2015 největší část celkových nákladů tvoří osobní náklady. V roce 2014 dosáhl podíl osobních nákladů hodnoty 46,07 %. V roce 2016 došlo ke změně díky snižování osobních nákladů, a od této doby tvoří největší část celkových nákladů výkonová spotřeba. V roce 2018 se výkonová spotřeba podílela 59,06 % na tvorbě celkových nákladů.

Při analýze poměrových ukazatelů byla stanovena rentabilita, aktivita, zadluženost a likvidita firmy XY za sledovaná období. Ve výpočtech nebyl zahrnut výsledek hospodaření z minulých let, z důvodu velké ztráty v roce 2014, díky tomu bylo dosaženo objektivnějších výsledků. Pokud nebude brán v potaz rok 2014 tak nejnižší hodnoty rentability dosahovaly v roce 2015, kdy zisk činil pouhých 73 tis. Kč. V následujících třech obdobích hodnoty ukazatelů rentability zaznamenaly růst a nejpříznivějších výsledků podnik dosáhl v roce 2017, kdy rentabilita aktiv činila 38,35 % a rentabilita vlastního kapitálu 53,14 %. Během tohoto období rentabilita vlastního kapitálu vždy převyšovala rentabilitu aktiv, což znamená, že podnik hospodařil správně a efektivně.

Dle výsledků aktivity bylo zjištěno, že firma XY využívá svůj majetek efektivně, jelikož se po všechna sledovaná období majetek obrátil přes tržby více než jednou.

Nejvyšší hodnotu obrátu aktiv 4,43 obrátek za rok 2017, ale bylo ovlivněno tím, že v tomto roce prudce poklesla hodnota celkových aktiv.

Z výpočtů ukazatelů dlouhodobé finanční rovnováhy je zřejmé, že v podniku nastala změna v roce 2017, jelikož do této doby převyšoval cizí kapitál vlastní v průměru o 22,78 %. K opačným výsledkům došlo v roce 2017 a 2018, kdy vlastní kapitál převyšoval cizí v průměru o 29,33 %. Tyto výsledky jsou ovlivněny především velkou změnou hodnot krátkodobých závazků. Tento obrat může být považován pozitivně, jelikož zvyšuje důvěru potencionálních věřitelů. Také podniku již nehrozí potencionální finanční problémy a dodržuje pravidlo, kdy je z větší části majetek financován vlastními zdroji.

Výpočty ukazatelů likvidity nejsou zcela kompletní, z důvodu zkrácených výkazů. Pouze u běžné likvidity bylo možné provést výpočty za všechna sledovaná období. Tento ukazatel udává, že podnik byl v roce 2014 ve velmi špatné situaci, ale během sledovaných období běžná likvidita neustále rostla. A v roce 2018 již dosahovala hodnoty 2,65.

Z výsledků indexu IN 05 je zřejmé, že se podnik v prvních dvou letech za sledovaná období nacházel ve špatné situaci, díky které mohl s vysokou pravděpodobností skončit bankrotem. Dle výsledků podnik až od roku 2016 vykazoval pozitivní výsledky, které udávají, že podnik s vysokou pravděpodobností tvoří hodnotu.

Firma XY prošla během sledovaného období krizí, ze které se postupně dostávala. Měla by se snažit udržet nastavený poměr vlastního a cizího kapitálu z roků 2017 a 2018. I když se financování cizími zdroji jeví jako levnější varianta, stále by vlastní kapitál měl převyšovat cizí kvůli vysokého rizika.

Firma XY by si měla dát pozor na problematiku osobních nákladů, jelikož není pravděpodobné, že se budou neustále snižovat, jak tomu bylo po celé sledované období. Toto snižování nákladů firmě pomohlo při dané krizi, ale pokud bude firma nadále zisková, dá se očekávat nárůst těchto nákladů. Tudiž by firma mohla zapracovat na zlepšení tržeb za prodej zboží a ostatní provozní výnosy, kde lze vidět slabé místo firmy.

6 Závěr

Cílem této práce bylo zhodnocení finanční situace firmy XY za sledovaná období 2014–2018 na základě účetních výkazů, tedy rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Následně byla pro podnik navrhnutá doporučení.

Bakalářská práce je rozdělena do šesti kapitol včetně úvodu a závěru. Ve druhé kapitole byla charakterizována teorie finanční analýzy, do které patří základní pojmy finanční analýzy, zdroje dat, ze kterých finanční analýza čerpá, metody finanční analýzy, mezi které patří horizontální a vertikální analýza a poměrové ukazatele. V závěru této kapitoly byly charakterizovány bonitní a bankrotní modely. K objasnění této problematiky bylo čerpáno z odborné literatury. Třetí kapitola obsahuje základní charakteristiku vybrané firmy XY.

Čtvrtá kapitola je věnována aplikací vybraných metod finanční analýzy. Zde byla provedena horizontální a vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Dále byla provedena analýza poměrových ukazatelů, mezi které patří ukazatele rentability, ukazatele aktivity, ukazatele dlouhodobé finanční rovnováhy a ukazatele platební schopnosti. Na konci této kapitoly se nachází aplikace dvou vybraných modelů. Jedná se o Tafflerův model a Index IN 05. Pátá kapitola obsahuje závěrečné shrnutí výsledků a jsou zde návrhy a doporučení pro daný podnik.

Na základě zjištěných výsledků firmy XY vyplývá, že se podnik v roce 2014 nacházel v krizi, ze které se následující roky dostával. Během let došlo k postupnému umoření ztráty, kterou vyprodukoval v původním roce sledovaného období. Rok 2017 byl pro podnik klíčový, jelikož zde nastaly změny týkající se poklesu celkových aktiv a také vlastní kapitál již převyšoval cizí. Tyto změny se kladně projeví u jednotlivých ukazatelů. V posledním roce firma XY dosáhla zisku i přes to, že vykázala nižší hodnotu tržeb než v roce 2014, z čehož vyplývá, že došlo k správnému nastavení nákladů v poměru k výnosům. Dle toho lze soudit, že firma XY bude v následujících letech zisková, pokud si udrží dosavadní hodnotu tržeb.

Seznam použité literatury

- [1] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 3. rozšířené vydání. Praha: EKOPRESS, 2010. ISBN 978-80-86929-68-2.
- [2] KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-194-9.
- [3] KOLÁŘ, Pavel a Josef MRKVIČKA. *Finanční analýza*. Praha: ASPI, 2006. ISBN 978-80-7357-219-2.
- [4] KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firem*. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-538-1.
- [5] LANDA, Martin. *Finanční plánování a likvidita*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1492-6.
- [6] NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: GRADA Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [7] MARINIČ, Pavel. *Finanční analýza a finanční plánování ve firemní praxi*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1397-3.
- [8] MRKVIČKA, Josef. *Finanční analýza*. Praha: ASPI, 2010. ISBN 80-7357-219-2.
- [9] REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 768 s. ISBN 978-80-247-3671-6.
- [10] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-9931-5534-2.

- [11] SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, 2015, ISBN 978-80-271-0413-0.
- [12] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2011, ISBN 978-80-251-3386-6.
- [13] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera*, Grada Publishing, a.s. 1999, ISBN 80-7226-140-1.
- [14] STROUHAL, Jiří. *Účetní závěrka*. Praha: MERITUM, 2008. 360 s. ISBN 978-80-7357-385-0.

Odborné články

IMANZADEH, Peyman, MARANJOURI, Mehdi, SEPEHRI, Petro. A Study of the Application of Springate and Zmijewski Bankruptcy Prediction Models in Firms Accepted in Tehran Stock Exchange. In *Australian Journal of Basic and Applied Sciences* vol. 5/11, 2011, s. 1546-1550. ISSN 1991-8178.

Ostatní zdroje

Vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratk

apod.	a podobně
CF	cash flow
č.	číslo
EAT	čistý zisk
EBIT	zisk před zdaněním
Kč	koruna česká
např.	například
ROA	rentabilita aktiv
ROCE	rentabilita investovaného kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
tab.	tabulka
tis.	tisíc
tzn.	To znamená

Příloha 3: Prohlášení o využití výsledků diplomové (bakalářské) práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užit (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užit dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užit své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 15.5.2020

.....

Petr Kratochvíl

Seznam příloh

Příloha č. 1	Rozvaha firmy XY
Příloha č. 2	Výkaz zisku a ztrát firmy XY

Přílohy